

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Yvette Sanderová

Nové trendy v mezinárodní obchodní arbitráži

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Petr Dobiáš, Ph.D.

Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 13. června 2016

Prohlašuji, že předloženou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně a že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Yvette Sanderová
autorka diplomové práce

Na tomto místě bych velmi ráda poděkovala JUDr. Petru Dobiášovi, Ph.D. za odborné vedení, vstřícnost, užitečné připomínky, konzultace a trpělivost při vypracování této diplomové práce.

Obsah

ÚVOD	1
1. SOUDOBÉ TRENDY V MEZINÁRODNÍ ARBITRÁŽI ZAMĚŘENÉ NA JEJÍ URYCHLENÍ A EFEKTIVITU	3
1.1. KONSOLIDACE ROZHODČÍCH ŘÍZENÍ.....	3
1.2. ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE	4
1.3. PRAVIDLA ETIKY	5
1.4. URYCHLENÉ ROZHODČÍ ŘÍZENÍ.....	7
1.5. POHOTOVOSTNÍ ROZHODCI.....	8
2. URYCHLENÉ FORMY ŘÍZENÍ	8
2.1. URYCHLENÉ ROZHODČÍ ŘÍZENÍ V ROZHODČÍCH ŘÁDECH STÁLÝCH MEZINÁRODNÍCH ROZHODČÍCH INSTITUCÍ	8
2.1.1. Úprava urychleného rozhodčího řízení v rozhodčím řádu ČMHK	8
2.1.2. Úprava v rozhodčím řádu MRSHKR.....	10
2.1.3. Úprava urychleného rozhodčího řízení v rozhodčím řádu RIOKS	12
2.1.4. Úprava v rozhodčím řádu MCŘS/AAA.....	13
2.1.5. Úprava urychleného rozhodčího řízení v rozhodčím řádu JOAA.....	15
2.1.6. Úprava v rozhodčím řádu RIOKŠ.....	16
2.2. NEDOSTATKY SOUČASNÝCH ÚPRAV URYCHLENÉHO ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ.....	17
2.2.1. Omezené užití urychleného řízení.....	18
2.2.2. Určení rozhodce	19
2.2.3. Doba pro ustavení rozhodčího tribunálu.....	20
2.2.4. Spolupracující strany	21
2.2.5. Uznání a výkon rozhodnutí.....	24
3. POHOTOVOSTNÍ ROZHODCE	26
3.1. POHOTOVOSTNÍ ROZHODCE V ROZHODČÍCH ŘÁDECH STÁLÝCH MEZINÁRODNÍCH ROZHODČÍCH INSTITUCÍ	26
3.1.1. Úprava pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu MOK	26
3.1.2. Úprava pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu SMRC	28
3.1.3. Úprava v rozhodčím řádu MCŘS/AAA	29
3.1.4. Pohotovostní rozhodce v rozhodčím řádu RIOKS.....	30
3.1.5. Úprava pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu MACH	31
3.1.6. Úprava v rozhodčím řádu MRSL.....	32
3.1.7. Úprava pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu BCAM	33
3.1.8. Úprava pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu RIOKŠ	34
3.1.9. Úprava pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu ASMOA.....	35
3.2. NEDOSTATKY SOUČASNÝCH ÚPRAV POHOTOVOSTNÍHO ROZHODCE.....	36
3.2.1. Nepřípustnost ex parte rozhodnutí	37
3.2.2. Stanovení lhůt v řízení před pohotovostním rozhodcem.....	39
3.2.3. Určení standardů přípustnosti žádosti o ustavení pohotovostního rozhodce	41
3.2.4. Vnitrostátní a přeshraniční výkon rozhodnutí.....	43
ZÁVĚR	47

Úvod

Rozhodčí řízení je v současné době vedle mediace a dalších mimosoudních forem řešení sporů jednou z vyhledávaných alternativ soudního řízení, a to nejen v mezinárodním prostředí, ale také v domácích obchodních vztazích. Pro strany sporu přináší rozhodčí řízení mnoho výhod. Vybírají si jej zejména z důvodu možnosti ovlivnit výběr rozhodců a rozhodného práva, neveřejnosti jednání a rozhodčích nálezů a také z důvodu úspory času. Rozhodčí řízení skýtá mimo jiné výhodu jednoinstančního řízení, které přispívá k jejímu celkově rychlému průběhu.

S rozmachem řešení sporů formou arbitráže se však stále mezinárodní rozhodčí instituce setkávají čím dál tím častěji s praktickými problémy ztěžujícími snahu těchto institucí udržet standardy rychlosti, které činí rozhodčí řízení tak přitažlivým. Proto jsme v posledních letech mohli sledovat novelizace mnoha rozhodčích řádů stálých mezinárodních rozhodčí institucí, které směřovaly především k urychlení a zefektivnění rozhodčích řízení a odstranění významných praktických problémů. Mezi novelizační trendy patří zejména konsolidace více řízení se shodnými stranami sporu nebo zaměnitelnými rozhodčími doložkami, elektronizace komunikace mezi stranami sporu a stálými rozhodčími institucemi, stanovení pravidel chování nejen pro arbitry, ale také pro právní zástupce stran sporu, rozšíření urychleného řízení a zavedení institutu pohotovostního rozhodce.

Rozsahové omezení mi nedovoluje se v této práci do hloubky věnovat veškerým soudobým trendům nových rozhodčích pravidel mířících k urychlení řízení, které se v současné mezinárodní obchodní arbitráži vyskytují.

V diplomové práci jsem se zaměřila na dva výrazné prvky, které se v novelizacích rozhodčích pravidel stálých mezinárodních rozhodčích institucí vyskytují, a to za prvé urychlenému řízení, které je vhodným nástrojem k vyřešení mnoha jednodušších či finančně méně významných sporů, a následně dalšímu důležitému prvku v trendech mezinárodní arbitráže, kterým je zřízení pohotovostního rozhodce za účelem vydávání předběžných opatření, která mají sloužit jako rychlejší alternativa k vydávání předběžných opatření ustanoveným rozhodčím tribunálem.

Cílem mé diplomové práce je s ohledem na rozsahové omezení předložit přehledný, avšak ne zcela vyčerpávající výklad a popis úpravy těchto dvou výrazných trendů ve vybraných soudobých rozhodčích řádech stálých mezinárodních rozhodčích

institucí a zhodnotit, zda tyto dva trendy mohou do budoucna přispět ke zrychlení průběhu rozhodčích řízení.

Z důvodu aktuálnosti této tematiky jsem ve své práci čerpala zejména ze zahraničních odborných zdrojů, které se nevyskytují v českém překladu. Pro účely překladů v zahraniční odborné literatuře užívaných termínů v souvislosti s touto problematikou jsem využila existující odborné texty uznávaných odborníků a právnické odborné slovníky. Převážná část užitých zdrojů je také v elektronické podobě z důvodu jejich snazší dostupnosti. Při zpracování této problematiky byly využity obecné vědecké metody, jako je syntéza, analýza, dedukce a také metoda komparativní.

V první kapitole jsem nastínila problematiku vybraných soudobých trendů mezinárodní obchodní arbitráže. Poskytují krátký přehled soudobých trendů a popis jejich vývoje a jednotlivých charakteristik. Dále představuji u jednotlivých trendů výhody a úskalí, kterým v praxi čelí.

V druhé kapitole jsem se věnovala úpravě urychleného či zkráceného rozhodčího řízení významných stálých mezinárodních rozhodčích institucí, zejména řady Čínské mezinárodní hospodářské a obchodní arbitrážní komise („ČMHK“), Mezinárodního rozhodčího soudu Hospodářské komory Rakouska ve Vídni („MRSHKR“), Rozhodčího institutu obchodní komory ve Stockholmu („RIOKS“), Mezinárodního střediska pro řešení sporů Americké arbitrážní asociace („MCŘS/AAA“), Japonské obchodní arbitrážní asociace („JOAA“) a Rozhodčí institut obchodních komor Švýcarska („RIOKŠ“). Pokusím se předložit přehled současné úpravy a identifikovat její dosavadní zásadní problematické body.

Ve třetí kapitole jsem se zaměřila na současnou úpravu nového institutu pohotovostního rozhodce v rozhodčích řádech stálých mezinárodních rozhodčích institucí, a to jmenovitě Mezinárodního rozhodčího soudu Mezinárodní obchodní komory v Paříži („MOK“), MCŘS/AAA, RIOKS, Singapurského mezinárodního rozhodčího centra („SMRC“), Mezinárodního arbitrážního centra v Hongkongu („MACH“), Mezinárodního rozhodčího soudu v Londýně („MRSL“), Belgického centra pro arbitráž a mediaci („BCAM“), RIOKŠ a Australského střediska pro mezinárodní obchodní arbitráž („ASMOA“). Identifikuji základní úskalí aplikace pohotovostního rozhodce a zhodnotím, zda tento nový institut může do budoucna přispět k urychlení a zvýšení efektivity rozhodčího řízení

1. Soudobé trendy v mezinárodní arbitráži zaměřené na její urychlení a efektivitu

1.1. Konsolidace rozhodčích řízení

Společně s větší a větší komplexností mezinárodních obchodních vztahů, které vyžadují zajištění z více odborných oblastí různými smluvními stranami, vstoupily i do sféry mezinárodního rozhodčího řízení vícestranné spory. Donedávna byly strany vícestranných smluv nuceny vést paralelní rozhodčí řízení, která však v mnoha případech vedla k nesourodým rozhodnutím či způsobovala, že strany obou sporů vynakládaly dvojnásobné náklady na dvě spolu provázaná rozhodčí řízení.

V posledních letech však s cílem udržet zájem o mezinárodní rozhodčí řízení, ve vztahu k efektivitě arbitrážního řízení, zkrácení lhůt, ve kterých se strany před rozhodčími soudy domohou svých práv a snížení nákladů pro strany řízení, přijaly vedoucí stále mezinárodní rozhodčí instituce nové rozhodčí řády umožňující konsolidaci řízení, a tedy „aby dva či více uplatněných nároků byly spojeny do jediného rozhodčího řízení týkajícího se všech propojených osob a sporů“.¹

V roce 2012 tak MOK vydal nový rozhodčí řád, který upravuje spory týkající se více smluv a více stran. Soud MOK nově může konsolidovat rozhodčí řízení, pokud se tak strany dohodly nebo pokud jsou veškeré nároky v rozhodčím řízení vzneseny na základě stejné rozhodčí smlouvy, popřípadě jsou tyto nároky vzneseny na základě více rozhodčích smluv, ale řízení je vedeno mezi stejnými stranami či spor vyvstal na základě totožného právního vztahu a soud MOK považuje rozhodčí smlouvy za slučitelné. Obdobně může spojit více rozhodčích řízení v jedno i MRSL za předpokladu, že nebyl ustaven žádný rozhodčí tribunál, či pokud ustavený rozhodčí tribunál je sestaven ze stejných rozhodců. Konsolidace podle většiny rozhodčích řádů probíhá na žádost jedné ze stran, pouze v případě MRSL je předpokladem svolení orgánu MRSL. Obdobně upravuje konsolidaci MCŘS ve svém rozhodčím řádu z roku 2014, nenechává však rozhodnutí o konsolidaci na již ustaveném rozhodčím tribunálu nebo na některém ze svých stálých orgánů, ale na základě žádosti strany administrátor MCŘS ustaví konsolidačního rozhodce, který zkoumá, zda taková konsolidace může

---

¹ PAIR, Lara. Efficiency at all cost – arbitration and consolidation? In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. Kluwer Law International, 2014 [cit. 2016-06-07]. Dostupné z: <http://kluwerarbitrationblog.com/2014/03/14/efficiency-at-all-cost-arbitration-and-consolidation/>

být provedena. Dalšími stálými institucemi umožňujícími konsolidaci jsou také RIOKS, ČMHK, MACH. Naopak SMRC zatím k novému trendu konsolidace nepřistoupilo.

Konsolidace má však i svá úskalí. Ne vždy je dosaženo efektivity a úspory nákladů, vše v zásadě závisí na pokročilosti rozhodčích řízení určených ke konsolidaci. V případech, kdy jsou například oba rozhodčí tribunály ustaveny, způsobí konsolidace nadbytečnost tří rozhodců a vynutí si nezbytnou finanční kompenzaci rozhodců, kteří již nebudou stranami dále zapotřebí, podobně další náklady budou muset být vynaloženy na rozmnožení již předložených důkazních materiálů pro nové strany sporu. Kromě toho vyřešení jednoho z předmětů řízení může mít větší urgenci v porovnání s ostatními, která mohou jeho vyřešení zásadně zpomalit. V neposlední řadě zde vyvstává otázka uznání nálezů vydaných v konsolidovaném rozhodčím řízení. Na základě ustanovení Úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů z roku 1958 (New Yorkská úmluva“) by mohlo být namítáno, že neexistuje rozhodčí smlouva mezi všemi stranami konsolidovaného rozhodčího řízení. Popřípadě vzhledem ke stádiu jednotlivých rozhodčích řízení, která mají být konsolidována, může dojít k odepření práva vyjádřit se k argumentaci a důkazům poskytnutým protistranou nebo, že rozhodčí řízení bylo vedeno v rozporu s dohodou stran.

1.2. Elektronická komunikace

Internet a technologický pokrok ovlivnil i současné vedení a komunikaci v mezinárodních rozhodčích řízeních. Nástup moderní elektronické komunikace má vliv na mezinárodní arbitráž ve více ohledech. Nejedná se pouze o komunikaci mezi soudy a stranami sporu, ale ve své podstatě lze v dnešní době uzavírat rozhodčí doložky elektronicky a vést celé řízení pomocí moderních technologií. Ve vztahu ke komunikaci v rozhodčím řízení dochází k jejímu zjednodušení ve snaze urychlit průběh běžných rozhodčích řízení, která v současnosti mohou trvat i několik let. Dalším aspektem elektronické komunikace je umožnění existence a účelnosti takových institutů, jako je pohotovostní rozhodce či urychlené rozhodčí řízení. Využití moderní technologie při určitých úkonech rozhodčího řízení už je u většiny stálých mezinárodních institucí samozřejmostí. Zpravidla se v současnosti využívají elektronická podání veškerých vyjádření. Rozhodčí řád MCŘS tak stanoví, že pokud se strany nedohodnou jinak, veškerá komunikace a oznámení mohou být prováděny pomocí jakýchkoli komunikačních prostředků, které umožňují evidenci, včetně poštovních a kurýrních

služeb, faxu a jiných písemných forem elektronické komunikace adresované na poslední známou adresu strany či jejího zástupce. Rozhodce má společně se stranami sporu při určování vedení rozhodčího řízení možnost zvážit, jaké technologie, včetně elektronické komunikace, by mohly být využity ke zvýšení efektivity a hospodárnosti řízení. V případě rozhodčího řádu MOK je úprava prostředků obdobná, možnost užití elektronické komunikace je však omezena pouze na komunikaci a oznámení ze strany soudu MOK či ustanoveného rozhodčího tribunálu vůči stranám sporu.

Pro strany samotné však rozhodčí řád MOK stanoví papírovou komunikaci vůči rozhodčímu tribunálu. Podobnou úpravu by bylo možné vyčísti z rozhodčího řádu RIOKS, postup pro podání žádosti o zahájení rozhodčího řízení na webových stránkách umožňuje podání pomocí e-mailu.² Elektronickou formu komunikace umožňuje také MRSL za podmínky, že je uskutečněna pouze na adresu, kterou k tomuto účelu určila přijímající strana. Možnost elektronické komunikace v rozhodčím řádu RIOKŠ vyčteme pouze z ustanovení upravující určení dne doručení, které zmiňuje užití emailové adresy.

V rozhodčích řádech nejčastěji skloňovaná forma elektronické komunikace je prostřednictvím e-mailové pošty. Nevýhodami e-mailové komunikace mezi stranami sporu a rozhodčím tribunálem jsou zejména nejistota doručení zasílané zprávy, nemožnost doručení z důvodu zaplněné e-mailové schránky adresáta, popřípadě příliš veliký e-mail, který převyšuje kapacitu dat, které je možné prostřednictvím e-mailové schránky zaslat. Tyto nedostatky by mohly mít za následek odepření vykonatelnosti z důvodů, že straně byla odepřena možnost přednést své nároky, popřípadě vyjádřit se k tvrzením předloženým protistranou.

1.3. Pravidla etiky

S rozmachem poptávky po mezinárodních rozhodčích řízeních se přesunul jeho výkon od uzavřené skupiny odborníků na rozmanitější mezinárodní společnost. V dobách těchto odborníků byly etické konflikty vzácné díky snaze odborníků zachovat si reputaci a vzhledem k očekávání přísné profesionality v rámci této odborné komunity. S jejím rozšířením však vyvstaly značné rozdíly v pojetí etického chování mezi subjekty mezinárodního rozhodčího řízení. Otázka určení etických standardů je starší nežli snaha

---

² What's the procedure? *Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce* [online]. [cit. 2016-06-07]. Dostupné z: <http://www.sccinstitute.com/dispute-resolution/arbitration/whats-the-procedure/>

zefektivnit a urychlit tato řízení. Se zvyšující se nespokojeností pramenící z dlouhého trvání rozhodčích řízení nabyla otázka jak předejít nechtěným užíváním tzv. guerillových taktik³ právních zástupců stran sporu a související potřeba etických standardů nové naléhavosti. V současné praxi rozhodčí řízení nečelí jen neetickému chování právních zástupců stran sporu, ale z důvodu rozšíření řad rozhodců a souvisejícího snížení jejich profesionalizace i neetickému chování rozhodců samotných. Na tuto problematiku však neexistuje jednotný názor. Někteří mezinárodní odborníci jsou přesvědčeni, že etické kodexy je nutné upravit na mezinárodní úrovni⁴, naopak jiní volí cestu samostatné úpravy při stálých mezinárodních rozhodčích institucích⁵. Doposud existovala pouze jediná podobná regulace ve formě Mezinárodního etického kodexu Mezinárodní advokátní komory, který byl v roce 2013 doplněn o Pokyny k zastoupení strany v mezinárodní arbitráži. Někteří mezinárodní odborníci ji však považují za příliš vágní⁶, a v důsledku neatraktivní pro aplikaci stálými mezinárodními rozhodčími institucemi. Nadto tyto pokyny nejsou ani obecně závazné, strany je tedy musí formou dohody jako závazné přijmout.

Prvním průkopníkem mezi stálými mezinárodními rozhodčími institucemi je v této oblasti MRSL, který v příloze svého nového rozhodčího řádu upravil Obecné pokyny pro právní zástupce obou stran. Tyto pokyny se zaměřují na nečestné vyvíjení činnosti za účelem maření řízení, bezdůvodná nepravdivá tvrzení, obstarávání falešných

---

³ MOSES, Margareth. Inherent Powers of Arbitrators to Deal with Ethical Issues. In: ROVINE, Arthur (ed.). *Contemporary Issues in International Arbitration and Mediation: The Fordham Papers*. Chicago: Brill | Nijhoff, 2015, s. 90–105. ISBN 9789004305588.

⁴ HORVATH, Günther. Guerrilla Tactics in Arbitration, an Ethical Battle: Is There Need for a Universal Code of Ethics? In: KLEIN, Peter; Christian KLAUSEGGER et. Al. (eds.). *Austrian Yearbook on International Arbitration 2011*. Vídeň: Manz'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2011, s. 297-313. ISBN 9783214007713; "Truly transnational" independent body needed to enforce ethical standards in arbitration, says ASA. In: *Out-Law.com* [online]. Pinsent Masons LLP, 2014 [cit. 2016-06-08]. Dostupné z: <http://www.out-law.com/en/articles/2014/september/truly-transnational-independent-body-needed-to-enforce-ethical-standards-in-arbitration-says-asa/>

⁵ BISHOP, Doak, (ed.). Ethics in International Arbitration. In: VAN DEN BERG, Albert Jan. *ICCA Congres Series: Arbitration Advocacy in Changing Times*. 15. Kluwer Law International, 2011, 383 - 390. ISBN 9789041133663.

⁶ SCHERER, Maxi. Conduct of Legal Representatives under the 2014 LCIA Arbitration Rules: How to Apply the New Provisions. In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. Kluwer Law International, 2015 [cit. 2016-06-08]. Dostupné z: http://kluwarbitrationblog.com/2015/03/23/conduct-of-legal-representatives-under-the-2014-lcia-arbitration-rules-how-to-apply-the-new-provisions/?_ga=1.121314444.543339437.1460645085; CUMMINS, Tom. The IBA Guidelines on Party Representation in International Arbitration - Levelling the Playing Field? *Arbitration International*. 2014, 30(3), 429-456;

důkazů, ukryvání dokumentů požadovaných rozhodčím tribunálem, *ex parte* komunikace s členy tribunálu.⁷

V současné době je nemožné určit, zda je vhodnější úprava nadnárodní tak jak to požaduje Švýcarská arbitrážní asociace, nebo jednotlivé úpravy u stálých mezinárodních rozhodčích institucí. Obě tyto možnosti mají svá úskalí, a to ať už se jedná o nevyhnutelnou přílišnou obecnost v případě nadnárodní úpravy, či naopak o nevhodnost jejího přístupu „jedné míry pro všechny“ nebo v případě institucionálních pravidel o chaos vytvořený rozličnými potřebami jednotlivých stálých institucí. Bez ohledu na zdroj takových pravidel je základním úskalím jejich vymahatelnost aneb bezpečnost ve vztahu k odmítnutí uznání rozhodčích nálezů ve sporech, kdy rozhodci na základě takovýchto etických kodexů postupovali, a to z důvodu možného porušení práva být slyšen nebo vedení řízení v rozporu s dohodou stran.

1.4. Urychlené rozhodčí řízení

Zájem na rychlém vyřešení sporů byl v mezinárodním obchodním právu od dávných let. Mezinárodní alternativní formy řešení sporů byly vytvořeny mimo jiné proto, že soudní systémy vyspělých států jsou postaveny na víceúrovňové organizační struktuře umožňující mnoho opravných prostředků, které tak spory prodlužují.

S rozmachem mezinárodní arbitráže však přišly i některé neduhy, kterými trpí státní soudnictví, a jsou jimi neefektivita a zdlouhavost. Z těchto důvodů mnoho stálých mezinárodních institucí přijalo pravidla upravující urychlené řízení. Ve skutečnosti však navázala na praxi, která byla již užívána v Benátkách ve 12. až 16. století, kdy rozhodci vydávali svá rozhodnutí v řádech dnů či týdnů.⁸ Současná úprava závisí na vůli jednotlivých stálých mezinárodních rozhodčích institucí. Druhá kapitola této práce se věnuje analýze a identifikaci nedostatků současných úprav urychleného řízení.

Institute můžeme řadit na základě formy úpravy do tří skupin: ty, které upravují urychlenou formu rozhodčího řízení zcela ve zvláštním řádu, instituce, které urychlené

---

⁷ DOBIÁŠ, Petr. Nový rozhodčí řád Mezinárodního rozhodčího soudu v Londýně z roku 2014. In: *Bulletin-advokacie.cz* [online]. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 2014 [cit. 2016-06-12]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/novy-rozhodci-rad-mezinarodniho-rozhodciho-soudu-v-londyne-z-roku-2014>

⁸ PHILIPPE, Mirèze. Are Specific Fast-Track Arbitration Rules Necessary? In: Permanent Court of Arbitration (ed.). *Court of Arbitration/Peace Palace papers: Arbitration in Air, Space and Telecommunications Law: Enforcing Regulatory Measures*. 3. Den Haag: Kluwer Law International, 2002. ISBN 9789041117731.

rozhodčí řízení pojaly jako modifikaci řízení běžného a upravily jej pouze v jednom ustanovení nebo oddíle obecného rozhodčího řádu a ty, které urychlenou formu rozhodčího řízení vůbec neupravují.⁹

1.5. Pohotovostní rozhodci

Historicky bylo možné získat předběžné opatření pouze od ustaveného rozhodčího tribunálu, který následně rozhodoval o meritu věci. Ustavení takového tribunálu mohlo trvat, až několik měsíců. Proto strany sporu, v případě že potřebovaly předběžné opatření ještě před ustavením takového tribunálu, byly odkázány pouze na pomoc státních soudů. Toto omezení vedlo ke smíšení dvou rozdílných systémů řešení sporů. Následkem žádosti o předběžné opatření u státních soudů se, mimo jiné v rozporu s přáním stran vést spor diskrétně, stal tento spor veřejným. Další nevýhodou také bylo, že otázky sporu, které by jinak řešil specializovaný soud složený z expertů, byly rozhodovány soudy špatně vybavenými k řešení složitých právních a faktických záležitostí. V několika posledních letech stále mezinárodní rozhodčí instituce začaly vyvíjet institut pohotovostního rozhodce, který stranám umožňuje zažádat o vydání předběžného opatření v rámci rozhodčího řízení ještě před ustavením rozhodčího tribunálu, který bude rozhodovat o meritu sporu. Jednotlivým úpravám vybraných stálých mezinárodních rozhodčích institucí a nedostatkům současných úprav se věnuje třetí kapitola této práce.

2. Urychlené formy řízení

2.1. Urychlené rozhodčí řízení v rozhodčích řádech stálých mezinárodních rozhodčích institucí

2.1.1. Úprava urychleného rozhodčího řízení v rozhodčím řádu ČMHK

ČMHK upravuje ve svém novém rozhodčím řádu zkrácené řízení v části IV. Jako základ se pravidla zkráceného řízení použijí při sporech, jejichž předmět nepřevyšuje 5 000 000 CNY (680 680 €)¹⁰¹¹. Hranice byla oproti předchozímu

---

⁹ DOBIÁŠ, Petr. Standardy rozhodčího řízení v nových řádech mezinárodních rozhodčích soud. *Obchodní právo*. 2014, roč. 23, č. 12, s. 514-525.

¹⁰Kurz CNY/EUR k 20. květnu 2016 Dostupné z: <http://sdw.ecb.europa.eu/curConverter.do>

¹¹ Hodnota předmětu sporu: cca 18 395 000 Kč. Kurz ČNB CZK/CNY k 20. květnu 2016 Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

rozhodčímu řádu ČMHK z roku 2012 již dvakrát zvýšena, a to z 2 000 000 CNY (272 272 €).¹²¹³ Například v porovnání s rozhodčím řádem BCAM, který umožňuje urychlené řízení také na základě výše hodnoty předmětu sporu, ČMHK upravuje běžné řízení a řízení urychlené v jednom rozhodčím řádu, zatímco BCAM pro tyto účely zřídil rozhodčí řády dva. ČMHK navíc neomezuje použití urychleného řízení pouze na tuto podmínku, ale umožňuje, aby se strany sporu dohodly na urychleném řízení i v případě, když předmět sporu převyšuje stanovenou limitní hodnotu. Navíc je možné, aby bylo vedeno urychlené řízení i v případě, že o něj požádá jedna strana za předpokladu, že protistrana písemně s urychleným řízením souhlasí. V případě nejistoty týkající se hodnoty předmětu řízení rozhodne ČMHK. Záloha na náklady řízení je zpravidla určena hodnotou sporu a musí být navrhovatelem uhrazena společně s podáním návrhu na zahájení urychleného rozhodčího řízení. Po posouzení žádosti pak ČMHK zašle oběma stranám oznámení o zahájení řízení. Urychlené řízení je vedeno před jediným rozhodcem, který je jmenován stejným postupem jako předseda rozhodčího tribunálu dle ustanovení článku 28 rozhodčího řádu, a to do patnácti dní od doručení oznámení o zahájení urychleného řízení protistraně. Tím, že však postup není upraven pro účely urychleného řízení, je jediný rozhodce vybírán až z deseti kandidátů (až pěti navrženými žadatelem a pěti navrženými protistranou). Pokud je v obou seznamech uveden jeden shodný kandidát, ČMHK ustanoví jediným rozhodcem jeho, pokud je společných kandidátů více určí jednoho z nich ČMHK. Pokud není shoda mezi stranami sporu ani v jednom kandidátovi určuje jediného rozhodce znovu ČMHK. Tímto způsobem sice ČMHK umožňuje co největší volnost oběma stranám při výběru jediného rozhodce. Takovýto proces je však pro urychlené řízení příliš komplikovaný a může mít neblahý dopad na rychlost výběru jediného rozhodce. Protistraně je k předložení repliky dána lhůta dvaceti dní ode dne, kdy jí bylo doručeno oznámení o zahájení urychleného řízení. Stejná lhůta je stanovena pro předložení dupliky žadatelem, a to od obdržení repliky protistrany. Tato lhůta může být na základě žádosti příslušné strany prodloužena jediným rozhodcem. Rozhodčí řád ČMHK však nestanoví přesné časové vymezení, o kolik lze lhůtu prodloužit. Jediný rozhodce má volné pole

---

¹² Viz 10.

¹³ Hodnota předmětu sporu: cca 7 358 000 Kč. Kurz ČNB CZK/CNY k 20. květnu 2016 Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

působnosti při stanovení způsobu, jakým povede urychlené řízení. Může tak rozhodnout výlučně na základě psaných podání či naopak nařídít ústní jednání. O takovém ústním jednání musí být strany informovány nejdéle patnáct dní před jeho konáním. I zde je umožněno odložení ústního jednání na žádost jedné ze stran, která musí být podána do tří dní. Jediný rozhodce má na vydání konečného nálezu tři měsíce ode dne jeho ustavení. Tato lhůta může být také prodloužena prezidentem stálého rozhodčího soudu ČMHK. Na otázky týkající se průběhu urychleného řízení se použijí ustanovení řízení běžného, pokud část IV. nestanoví jinak.

2.1.2. Úprava v rozhodčím řádu MRSHKR

Rozhodčí řád MRSHKR možnost urychleného rozhodčího řízení neváže na určitou hodnotu předmětu sporu. Naopak stanoví, že urychleného rozhodčího řízení je možné využít, pouze pokud se na něm strany předem dohodnou v arbitrážní doložce, popřípadě při podání návrhu na zahájení rozhodčího řízení, a to nejpozději s replikou protistrany. Podobně jako v případě ČMHK je urychlené řízení upraveno v rámci jediného rozhodčího řádu, a to jako článek 45., který pro případ urychleného řízení pouze modifikuje některá ustanovení běžného rozhodčího řízení dle rozhodčího řádu. V porovnání s rozhodčím řádem ČMHK strany hradí zálohu na náklady řízení před předáním spisu rozhodčímu tribunálu, a to rovným dílem ve lhůtě patnácti dní od doručení výzvy k její úhradě. Tato úprava sice podtrhuje rovnost stran v řízení, zbytečně však prodlužuje dobu trvání rozhodčího řízení o více než patnáct dní, pokud je v potaz brána i časová prodleva mezi odesláním výzvy k úhradě zálohy na náhradu nákladů řízení a jejím doručením oběma stranám. Také zde musí být brán ohled i na možnost, že jedné ze stran bude složité doručit výzvu k úhradě, což bude mít zpravidla dopad na dobu řízení. Rozhodčí řád sice stanovuje možnost, aby druhá strana uhradila poměrnou část zálohy i za neplatící stranu. Informuje ji však o tom, že protistrana nezaplatila, až po uplynutí patnáctidenní lhůty pro dobrovolné plnění. Podobně jako u ČMHK je urychlené řízení vedeno před jediným rozhodcem. MRSHKR zde však umožňuje stranám se dohodnout, že urychlené řízení bude vedeno před panelem tří rozhodců. Strany se v případě rozhodčího řádu MRSHKR musí shodnout na jediném rozhodci do patnácti dní od výzvy generálního tajemníka MRSHKR, jinak jediného rozhodce určí rada MRSHKR. V případě panelu rozhodců určí jednoho rozhodce navrhovatel při podání návrhu na zahájení urychleného řízení. Druhého

rozhodce určí protistrana, a to do patnácti dní ode dne kdy, mu byla doručena výzva generálního tajemníka MRSHKR. Rozhodci nominovaní stranami pak společně určí předsedu rozhodčího tribunálu do patnácti dní ode dne, kdy obdrží žádost od generálního tajemníka MRSHKR. Pokud jakýkoli rozhodce není ustaven v příslušné lhůtě, ustaví jej rada MRSHKR. Rozhodčí tribunál či jediný rozhodce vydá konečný nálezu do šesti měsíců ode dne, kdy mu byl předán spis. Doba na vydání nálezu je zde delší v porovnání s ČMHK o více než tři měsíce, pokud bereme v úvahu i dobu, která uběhne od ustavení rozhodců. Navíc může být lhůta pro vydání rozhodnutí prodloužena. Určení lhůty je tu znovu uvedeno bez stanovení přesného počtu dní, týdnů či měsíců. Rozhodčí řád MRSHKR dokonce stanoví, že překročení lhůty pro vydání rozhodčího nálezu nemá žádné negativní účinky na strany sporu, na spor samotný či na rozhodce. Pouze pro porovnání: lhůta pro vydání konečného nálezu v běžném (nezrychleném) rozhodčím řízení vedeném podle rozhodčího řádu MOK je stanovena na dobu šesti měsíců od podepsání podmínek řízení.¹⁴ Průběh řízení je však v řádu MRSHKR upraven přísněji. Rozhodčí řád MRSHKR stanoví, že po návrhu na zahájení rozhodčího řízení může každá strana podat pouze jedno písemné vyjádření a nařízeno může být pouze jedno ústní jednání, ve kterém musí být provedeny veškeré důkazy a projednány všechny právní otázky sporu. Na rozhodci je na rozdíl od úpravy ČMHK ponecháno stanovení lhůt pro podání vyjádření stran a také pro nařízení jednání, což přidává na nejistotě ve vztahu k celému trvání řízení. Naopak ČMHK nelimituje počet podání či ústních jednání, to je však odvislé od možnosti rozhodce určit jakým způsobem bude rozhodčí řízení vedeno.

V případě MRSHKR je hlavním nedostatkem úprava postupu. Ještě před předáním spisu rozhodci či panelu rozhodců. Vhodnější by bylo například lhůtu na zaplacení zálohy vázat v případě navrhovatele na moment podání návrhu samotného, a v případě protistrany například na doručení oznámení o podání návrhu na zahájení urychleného řízení. Za účelem zkrácení trvání urychleného řízení lze alternativně či společně s předchozím návrhem vázat počátek běhu lhůty pro vydání konečného nálezu

---

¹⁴ Článek 30. *ICC Arbitration Rules 2012 and Mediation Rules 2014* [online]. Dostupné z: <http://www.iccwbo.org/Products-and-Services/Arbitration-and-ADR/Arbitration/Rules-of-arbitration/Download-ICC-Rules-of-Arbitration/ICC-Rules-of-Arbitration-in-several-languages/>

na doručení návrhu na zahájení urychleného řízení. Rozhodčí řád MRHKR má značné rezervy ve vztahu k možnosti urychlení celého procesu řízení.

2.1.3. Úprava urychleného rozhodčího řízení v rozhodčím řádu RIOKS

RIOKS patří do skupiny stálých mezinárodních institucí, které urychlené řízení upravují ve vlastním rozhodčím řádu. Tento řád je účinný od 1. ledna 2010, a užije se v případech, kdy se na urychleném řízení dohodnou strany v arbitrážní doložce, popřípadě kdykoli poté. Zde v porovnání s předchozími úpravami urychleného řízení je požadován registrační poplatek namísto zálohy na náklady. Tento poplatek je pro případy urychlené arbitráže stanoven na 1 500 €. ¹⁵ Podobně jako v případě rozhodčího řádu ČMHK je platba vyžadována již společně s podáním žádosti. Pokud není poplatek zaplacen společně s podáním návrhu, vyzve sekretariát RIOKS navrhovatele, aby tak učinil ve lhůtě, kterou mu stanoví, jinak je jeho žádost odmítnuta. Poté co sekretariát RIOKS obdrží návrh zašle jeho kopii protistraně s výzvou k vyjádření a stanoví lhůtu, ve které má být vyjádření učiněno. Sekretariát je oprávněn prodloužit kteroukoliv výše uvedenou lhůtu na základě žádosti jedné ze stran. V uvedených případech je z hlediska svižnosti řízení nedostatkem, že RIOKS nestanoví přesný počet dní lhůty, popřípadě lhůtu rozmezí v řádu dní k podání těchto vyjádření nebo prodloužení možnosti vykonání určitého procesního úkonu. Strany mohou určit, zda řízení bude vedeno před jediným rozhodcem či před třemi rozhodci. Veškerá komunikace mezi stranami a jediným rozhodcem, popřípadě rozhodčím tribunálem je doručována kurýrem, doporučenou poštou, faxem, e-mailem, popřípadě jakýmkoliv jiným způsobem osvědčujícím zaslání takové komunikace. Z hlediska možných sporů o doručení, řád urychleného řízení RIOKS stanoví domněnku, že pokud byla komunikace poslána specifikovaným způsobem, je za den doručení považován den, ve kterém by k obdržení takové komunikace došlo vzhledem k vybranému způsobu doručování. Urychlené řízení probíhá zpravidla před jediným rozhodcem. K ustavení jediného rozhodce mají strany deset dní, jinak jej stanoví rada RIOKS. K předání spisu dochází až po zaplacení poměrné části zálohy na náklady řízení oběma stranami. V případě, že je jedna strana v prodlení s uhrazením své poměrné části zálohy

---

¹⁵ Poplatek za urychlené řízení 40 538 Kč. Kurz ČNB CZK/EUR k 20. květnu 2016 Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

na náklady řízení, dá sekretariát druhé straně možnost tyto uhradit ve stanovené době. Řád urychleného rozhodčího řízení RIOKS omezuje možnost vyjádření stran nejen v počtu, ale snaží se i o omezení jejich rozsahu. Každá strana tak může vedle návrhu, popřípadě repliky, podat jen jedno další vyjádření a to včetně prohlášení o důkazech, které obsahuje shrnutí písemných a ústních důkazů. Řád urychleného rozhodčího řízení RIOKS navíc stanoví, že tato vyjádření mají být stručná. K jejich podání mají strany vždy deset dní. Překvapivě RIOKS v návrhu nového rozhodčího řádu pro urychlené řízení, který má vejít v platnost 1. ledna 2017, tuto lhůtu prodlužuje na patnáct dní.¹⁶ Dále tento návrh nově stanoví lhůtu pro přípravu rozvrhu řízení, a to na sedm dní od předání spisu. Ústní jednání je nařízeno rozhodcem pouze v případě, že o to požádá jedna ze stran a za předpokladu, že to považuje jediný rozhodce za nezbytné. Konečný rozhodčí nález musí být vydán do tří měsíců od předání spisu jedinému rozhodci. Podle statistik RIOKS urychlené řízení zpravidla trvá tři až šest měsíců ode dne předání spisu.¹⁷ Důvodem takové prodlevy může být zejména možnost jediného rozhodce veškeré lhůty urychleného řízení prodloužit a neurčité stanovení doby, o kterou je tato lhůta prodloužena. V této souvislosti lze totiž předpokládat, že pokud je straně poskytnuta dodatečná lhůta, nebude strana, která nemá urgentní zájem na urychleném řízení, zbytečně podávat své vyjádření dříve, nežli je určeno dodatečnou lhůtou.

2.1.4. Úprava v rozhodčím řádu MCŘS/AAA

Urychlené řízení je MCŘS upraveno v jediném rozhodčím řádu s účinností od 1. června 2014 společně s ustanoveními běžného rozhodčího řízení. MCŘS přistoupilo k podobné úpravě podmínek pro užití urychleného řízení jako ČMHK. Primárním kritériem je hodnota předmětu sporu, v urychleném řízení budou tedy vedeny ty spory, jejichž předmět nepřekročí hodnotu 250 000 \$ (222 836 €)¹⁸, strany se však mohou dohodnout, že spor bude projednán v urychleném řízení bez ohledu na hodnotu předmětu. MCŘS jde ve specifikaci řízení dle hodnoty předmětu ještě dále

---

¹⁶ Ust. článku 30 odst. 2 návrhu Rozhodčího řádu pro urychlená řízení Rozhodčího institutu obchodní komory ve Stockholmu s předpokládanou platností od 1. ledna 2017.

¹⁷ Statistics 2014. In: *The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce* [online]. Stockholm: The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce, 2015 [cit. 2016-06-12]. Dostupné z: <http://sccinstitute.com/media/93526/statistics-2014.pdf>

¹⁸ Kurz USD/EUR k 20. květnu 2016 Dostupné z: <http://sdw.ecb.europa.eu/curConverter.do>
Limit hodnoty předmětu sporu: 6 020 750 Kč. Kurz ČNB CZK/EUR k 20. květnu 2016 Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

a stanoví, že pokud nepřevyšuje tato hodnota 100 000 \$ (89 135 €)¹⁹, je řízení vedeno pouze na základě písemných podání. Oproti ostatním rozhodčím řádům MCŘS nestanoví uhrazení zálohy jako neodmyslitelný předpoklad pro zahájení urychleného řízení, naopak uvádí uložení takové povinnosti pouze jako možnost, kterou může administrátor MCŘS využít. Rozhodčí řád nestanoví přesnou lhůtu, ve které má být záloha složena. Strany mají pouze povinnost tuto zálohu zaplatit „urychleně“. Podobně jako ostatní rozhodčí řády, které upravují tuto povinnost jako společnou oběma stranám sporu, rozhodčí řád MCŘS umožní, aby jedna strana uhradila část zálohy i za protistranu v prodlení. Urychlené řízení dle řádu MCŘS v porovnání s rozhodčím řádem RIOKS požaduje detailní vyjádření obou stran a koncentruje celé řízení a to především tím, že stanoví pro strany sporu povinnost ve svém návrhu popřípadě replice předložit veškeré skutečnosti, nároky a protinároky a jejich obranu. Tato podání musí obsahovat také veškeré důkazy, které jsou stranám k dispozici v dané době. Řízení je vedeno před jediným rozhodcem, který je určen na základě propracovaného postupu. Administrátor MCŘS oběma stranám současně zašle seznam pěti kandidátů na jediného rozhodce. Pokud se strany shodnou na jednom kandidátovi, oznámí jeho jméno administrátorovi, a ten pak následně strany informuje o ustavení takového kandidáta do funkce jediného rozhodce. Alternativně pokud strany nejsou schopné se na osobě jediného rozhodce shodnout, určí každá strana dvě osoby, které mají být ze seznamu kandidátů eliminovány a to do desíti dní ode dne, kdy jim byl seznam předán. V případě, že se strany neshodnou na žádném z kandidátů, popřípadě pokud takový kandidát není k dispozici či není schopen rozhodovat nebo pro jakýkoliv jiný důvod není jeho jmenování možné, může administrátor ustanovit jediného rozhodce bez zaslání dalšího seznamu kandidátů. Ač je tento postup značně propracovaný, bylo by dosaženo větší efektivity a eliminace možného zdržení řízení za předpokladu, že by administrátor navrhoval pouze ty kandidáty, kteří jsou schopni či mají časovou kapacitu vést dané urychlené řízení. V současné době se dostupnost a nezaujatost kandidátů na rozhodce zjišťuje až poté co je seznam rozhodců vrácen administrátorovi s vyznačenými preferencemi stran, a to na základě výzvy administrátora k vyjádření

---

¹⁹ Viz 18.

²⁰ Limit hodnoty předmětu sporu pro písemné řízení: 2 408 300 Kč. Kurz ČNB CZK/EUR k 20. květnu 2016 Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

zaslané těmto kandidátům.²¹ Po svém ustavení jediný rozhodce vydá procesní řád upravující toto urychlené rozhodčí řízení. V případě řízení pouze na základě písemných vyjádření musí být veškerá vyjádření podána do šedesáti dní ode dne, kdy byl vydán procesní řád. V řízení s ústním jednáním se toto jednání musí konat do šedesáti dní od vydání procesního řádu. Rozhodčí řád MCŘS dokonce konkretizuje trvání ústního jednání, a to zpravidla na jeden den, pokud jediný rozhodce nestanoví jinak. Rozdílem oproti ostatním úpravám urychleného rozhodčího řízení je referenční moment pro stanovení lhůty k vydání konečného rozhodnutí. To totiž není vázáno na ustavení jediného rozhodce, ale musí být jediným rozhodcem vydáno do třiceti dní ode dne, kdy bylo ukončeno ústní jednání či ode dne, kdy uplynula lhůta pro písemná podání. Rozhodčí řád MCŘS stanoví, že lhůta může být jiná v závislosti na dohodě stran, určením administrátora nebo je-li tak určeno zákonem. Určení výše uvedeného referenčního momentu ke stanovení lhůty pro vydání konečného rozhodnutí umožňuje výskyt prodlení v části urychleného řízení.

2.1.5. Úprava urychleného rozhodčího řízení v rozhodčím řádu JOAA

Urychlené rozhodčí řízení je v řádu JOAA upraveno od roku 2010. Aplikuje se podobně jako u MCŘS a ČMHK na spory s hodnotou předmětu do určité hranice, kterou stanovil JOAA na 20 000 000 JPY (161 538 €).²²²³ Od roku 2014 je také možné zahájit urychlené rozhodčí řízení na základě dohody stran bez ohledu na hodnotu sporu, a to za předpokladu, že jedna ze stran informuje JOAA o takové dohodě do dvou týdnů od doručení oznámení o podání návrhu na zahájení rozhodčího řízení protistraně. Strany mohou také určit, že ani spory pod stanoveným limitem nebudou pravidlům urychleného rozhodčího řízení podřízeny. Ustanovení týkající se urychleného rozhodčího řízení, podobně jako v případě ČMHK, pouze modifikují úpravu běžného rozhodčího řízení dle rozhodčího řádu JOAA, která se na urychlené řízení použije subsidiárně. Strany jsou povinny společně uhradit zálohu na řízení ve lhůtě, kterou určí JOAA. V případě, že tak jedna ze stran neučiní, je řízení zastaveno za předpokladu, že ani druhá strana tuto chybějící polovinu zálohy neuhradí. JOAA stanoví přísná kritéria

---

²¹ WEIGAND, Frank-Bernd (ed.). *Practitioner's handbook on international commercial arbitration*. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2009. ISBN 9780199534869.

²² Kurz JPY/EUR k 20. květnu 2016 Dostupné z: <http://sdw.ecb.europa.eu/curConverter.do>

²³ Limit hodnoty sporu 4 365 560 Kč. Kurz ČNB CZK/JPY k 20. květnu 2016 Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

pro podání žádosti o zahájení urychleného řízení, protistrana tak například může podat vzájemnou žalobu nebo uplatnit vzájemné pohledávky pouze do čtrnácti dní, a to za předpokladu, že tyto nepřesahují výše uvedenou limitní hodnotu, nebo pokud se strany dohodly, že bez ohledu na hodnotu vzájemných pohledávek či žalob se spor podrobí urychlenému řízení. Podobně nesmí být ani jednou ze stran předmět žaloby, vzájemné pohledávky nebo vzájemné žaloby v průběhu řízení měněny. Urychlené řízení je vedeno před jediným rozhodcem, kterého strany společně nominují na základě vzájemné dohody, a to do čtrnácti dní ode dne, kdy byly informovány JOAA, že bude vedeno urychlené řízení. Rozhodčí řád JOAA nestanoví lhůtu, ve které je JOAA povinna strany takto informovat. Nominace jediného rozhodce je platná až po jejím schválení ze strany JOAA. Stejně jako MČRS limituje JOAA ve svém rozhodčím řádu trvání ústního jednání na jeden den. Jediný rozhodce může nařídít další jednací dny, pokud je to zapotřebí. Stejně jako ve většině rozhodčích řádů tu je možné prodloužení lhůty stanoveno neurčitě. Takový přístup jednoznačně dává větší flexibilitu jedinému rozhodci nebo samotné stálé rozhodčí instituci, do urychleného řízení to však zavádí velkou míru nejistoty.

2.1.6. Úprava v rozhodčím řádu RIOKŠ

Podobně jako většina výše analyzovaných urychlených rozhodčích řízení je také úprava RIOKŠ součástí jediného účinného rozhodčího řádu a příslušná ustanovení pouze modifikují úpravu běžného řízení, která je zde subsidiární. Jako většina urychlených řízení se vztahuje na spory s hodnotou nad 1 000 000 CHF (899 038 €).^{24,25} Alternativně mohou strany svůj spor podřídit urychlenému řízení, pokud se tak dohodnou. Rozhodčí řád RIOKŠ stanoví podobně jako většina ostatních řádů povinnost uhradit prozatímní zálohu, ta však není rozdělena mezi strany rovným dílem, ale je placena pouze navrhovatelem. Urychlené řízení RIOKŠ je vedeno před jediným rozhodcem. V případě, že se strany dohodly na vedení řízení před rozhodčím tribunálem, sekretariát RIOKŠ navrhne stranám, aby se shodly na vedení urychleného řízení před jediným rozhodcem. Pokud strany s takovým návrhem nesouhlasí, je řízení vedeno před rozhodčím tribunálem a současně je upraven poplatek za urychlené řízení.

---

²⁴ Kurz CHF/EUR k 20. květnu 2016 Dostupné z: <http://sdw.ecb.europa.eu/curConverter.do>

²⁵ Limit ve výši 24 295 000 Kč. Kurz ČNB CZK/CHF k 20. květnu 2016 Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

Jediný rozhodce je určen společně oběma stranami do třiceti dní ode dne, kdy protistrana obdržela oznámení o podání návrhu na zahájení urychleného řízení. Pokud se strany neshodnou na osobě jediného rozhodce, určí jej soud RIOKŠ. Překvapivě v porovnání s ostatními úpravami urychleného řízení RIOKŠ v ustanoveních urychleného řízení nestanoví žádné limity pro jednotlivé úkony subjektů řízení s výjimkou lhůty pro vydání konečného nálezu. Vzhledem k subsidiárnosti ustanovení o běžném rozhodčím řízení dle řádu RIOKŠ tak zůstávají v platnosti lhůty stanovené pro běžné řízení, což značně omezuje možnost urychlení vydání konečného rozhodnutí. Sekretariát bezodkladně předá návrh na zahájení urychleného řízení protistraně, která má třicet dnů od obdržení návrhu na podání vyjádření k návrhu navrhovatele. Následně má každá strana právo na podání žaloby respektive odpovědi k žalobě. Pro předložení těchto podání není stanovena přesná lhůta, její délka záleží na uvážení jediného rozhodce. Rozhodčí řád RIOKŠ dále stanoví, že bude vedeno pouze jediné ústní jednání, pokud se strany nedohodnou, že urychlené řízení bude vedeno pouze na základě písemných podání. Lhůta pro vydání konečného nálezu v urychleném řízení RIOKŠ je stanovena na šest měsíců ode dne, kdy byl spis předán jedinému rozhodci, ve výjimečných případech může soud RIOKŠ tuto lhůtu prodloužit. Skutečná doba trvání urychleného řízení RIOKŠ podle statistik zpravidla nepřekročí šesti měsíční lhůtu, která je řádem předepsána.²⁶ Tak je urychlené řízení RIOKŠ efektivnější nežli běžné řízení dle rozhodčího řádu MOK, pro které je také stanovený limit šesti měsíců, řízení však zpravidla trvá déle než rok.²⁷

2.2. Nedostatky současných úprav urychleného rozhodčího řízení

Urychlená řízení v posledních letech přinesla zlepšení ve vztahu k efektivitě rozhodčích řízení a jejich rychlosti, přesto některé spory nejsou zcela vhodné pro urychlené řízení, a to s ohledem na určitá omezení, která se při této formě řízení

---

²⁶ FÜEG, Rainer (ed.). *Newsletter – 1/2015* [online]. Swiss Chambers' Arbitration Institution, 2015 [cit. 2016-06-12]. Dostupné z: <https://www.swissarbitration.org/FileDownload/Download/68>

²⁷ WEBSTER, Thomas H. a Michael BÜHLER. *Handbook of ICC arbitration: commentary, precedents, materials*. Third edition. London: Sweet, 2014. ISBN 0414044630. s. 477.

aplikují.²⁸ Jsou jimi zejména řízení před jediným rozhodcem, omezený počet podání i omezený čas pro předložení podání a výslovná možnost nenařídít ústní jednání.

2.2.1. Omezené užití urychleného řízení

Většina rozhodčích řádů mezinárodních institucí stanovuje základní rozlišení mezi spory, které se automaticky řídí pravidly pro urychlené řízení a to výší hodnoty sporu. Toto rozlišení stále rozhodčí instituce užívají zejména z důvodu, že běžné řízení může být finančně náročné a v porovnání s hodnotou sporu neúčelné. Takové rozlišení však ve většině případů nereflektuje povahu sporu, pro který nemusí být forma urychleného řízení vzhledem k její výše uvedené charakteristice vhodná. Jednou z těchto základních charakteristik urychleného řízení, které omezují užití urychleného řízení je způsob jeho vedení. To je většinou vedeno pouze písemně. Většina rozhodčích řízení umožňuje, aby se vedlo i ústní jednání, omezuje však jeho trvání pouze na jediný den.²⁹ Vzhledem k těmto restrikcím tedy nebude urychlené řízení vhodné pro spory, ve kterých je zapotřebí expertních posudků nebo kde pro prokázání tvrzení stran je navrženo větší množství svědeckých výpovědí.

Podobně všechny výše analyzované rozhodčí řády předpokládají, že urychlené řízení bude vedeno výlučně mezi dvěma stranami. V případech, kdy sice spor na základě hodnoty předmětu spadá do sféry urychleného řízení a bylo by tedy běžně užito urychleného způsobu vedení sporu, neexistují k vícestrannému sporu vhodná pravidla řízení, která by dalším stranám sporu zajišťovala potřebná procesní práva. Vícestranné spory jsou ve svém předmětu zásadně složitější a budou tedy za účelem zajištění spravedlivého procesu potřebovat více času k jejich projednání. Potřebu možnosti urychleného řízení v případě vícestranných sporů nově reflektuje návrh revize rozhodčího řádu urychleného řízení RIOKS, které mají vejít v platnost od 1. ledna 2017.

Dalším aspektem, který snižuje možnost využití urychleného řízení je omezení počtu vyjádření, které každá strana může podat a také stanovuje lhůtu, ve které taková podání mohou být učiněna. Zejména ve vztahu k písemnému řízení strany na základě tohoto ustanovení nemají možnost nově zjištěné skutečnosti před jediným rozhodcem

---

²⁸ WELSER, Irene a Christian KLAUSEGGER. Chapter II - The Arbitrator and the Arbitration Procedure: Fast Track Arbitration: Just fast or something different? In: WELSER, Irene; Christian KLAUSEGGER et al. (eds.). *Austrian Arbitration Yearbook 2009*. Vídeň: Manz'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2009, s. 259-279. ISBN 9783214007676.

²⁹ Viz 21. s 31.

uplatnit. Vzhledem k těmto restrikcím lze předpokládat, že velká část přípravy řízení bude probíhat ještě před podáním návrhu na zahájení urychleného řízení z toho důvodu, že strany budou nuceny zajistit, aby jejich podání byla vyčerpávající a úplná. Proto urychlené řízení bude spíše vhodné pro strany, které mají větší zkušenosti s podřízením svých sporů rozhodčímu řízení, popřípadě mají přístup k právním zástupcům s takovými zkušenostmi, a kteří mají dostatek času se plně věnovat přípravě podání a samotnému urychlenému řízení.

Zejména z těchto důvodů není možné k dosažení rychlejšího a efektivnějšího řešení sporu aplikovat formu urychleného řízení na všechny typy sporů bez ohledu na jejich charakter.

2.2.2. Určení rozhodce

Většina rozhodčích řádů pro urychlené řízení stanoví pouze jediného rozhodce. Předpokladem všech takových řádů je, že se strany primárně na osobě rozhodce mají shodnout. Shoda však v některých případech nemusí být možná, je totiž přirozené, že pokud spor mezi stranami vyžaduje rozhodčí řízení, je ochota obou stran společně spolupracovat již částečně omezena.³⁰ Všechny rozhodčí řády proto stanoví, že pokud se strany nejsou schopné ve stanovené době dohodnout na osobě pohotovostního rozhodce, určí takovou osobu orgán stálé mezinárodní instituce, jejímž řádem se daný spor řídí. Toto ustanovení má však dopad na jeden ze základních principů rozhodčího řízení, a to autonomii stran. Metod pro výběr jediného rozhodce je ve výše analyzovaných rádech více a každá omezuje uvedený princip v jiném rozsahu. Například v případě RIOKŠ, MRSHKR a JOAA je proces ustavení co nejjednodušší, a tedy buď se na osobě jediného rozhodce strany dohodnou, nebo je určen radou, respektive sekretariátem. V těchto rozhodčích rádech, je omezení autonomie stran značné. Důvodem tak přísné úpravy může být snaha tvůrců rozhodčího řádu neztrácet na procesu výběru jediného rozhodce příliš času. Ve vztahu například k rozhodčímu řádu RIOKŠ, který pro dohodu stran na osobě rozhodce určí třicet dní, však tato úprava jistě není ve vztahu ke zkrácení času účelná. Lze totiž předpokládat, že pokud strany nemají zájem se na osobě jediného rozhodce shodnout, či jedna ze stran záměrně ztěžuje průběh řízení, delší doba pro výběr kandidáta není řešením. Tato lhůta třiceti dnů by byla účelná v případě, že by zde

---

³⁰ Viz 28.

existoval podobný proces výběru jediného rozhodce, jako stanoví rozhodčí řád ČMHK či MCŘS. V případě ČMHK je brán ohled na princip autonomie, a to i v případě, že se strany na jediném rozhodci zprvu neshodnou. Z hlediska času účelnějším a jen minimálně restriktivním postupem ve vztahu k autonomii stran je rozhodčí řád MCŘS. Postup je více méně postaven na podobných zásadách jako v případě ČMHK, rozdíl je v tom, že počáteční kandidáty navrhuje orgán MCŘS. Tento postup je efektivnější zejména z hlediska disponibility a profesionality kandidátů, a to proto, že orgán MCŘS je obecně lépe informován o časových možnostech kandidátů a dále jako součást stálé mezinárodní rozhodčí instituce má i větší výběr kvalifikovaných rozhodců pro daný typ sporu.

2.2.3. Doba pro ustavení rozhodčího tribunálu

Doba ustavení rozhodce je dalším aspektem, který má nepochybně dopad na rychlost řízení. Proto také většina rozhodčích stálých institucí pro urychlené řízení ustanovila jediného rozhodce. Pouze některé instituce, jako je MRSHKR, RIOKS či RIOKŠ umožňují vést urychlené řízení před rozhodčím tribunálem. Z úpravy RIOKŠ předně vyplývá snaha stálých institucí zjednodušovat počátek urychleného řízení tím, že je vedeno pouze před jediným rozhodcem. Ustanovení vztahující se k urychlenému řízení určí, že pokud rozhodčí doložka uzavřená mezi stranami předpokládá vedení řízení před tribunálem, doporučí sekretariát před určením rozhodců stranám, aby řízení bylo vedeno před jediným rozhodcem. Lhůta pro ustanovení rozhodce se zpravidla do limitu vydání rozhodnutí v urychleném řízení nezapočítá. Po předešlých zkušenostech se výběr jediného rozhodce projevil jako jedna z hlavních překážek vydání nálezu v urychleném řízení. Důvodem bylo samotné jmenování rozhodce, které finálně trvalo průměrně jeden rok.³¹ Lhůty u výše analyzovaných rozhodčích řádů jsou proto stanoveny tak, aby bylo možné v urychleném řízení ustanovit rozhodce i bez spolupráce stran a tak se předešlo průtahům. Přesto se v těchto rozhodčích rádech lhůty pro shodu stran pohybují mezi deseti a třiceti dny. Vzhledem k tomu, že lze předpokládat, že neshoda stran na osobě jediného rozhodce bude zřejmá nedlouho

---

³¹ FIEBINGER, Rudolf a Christian GREGORICH. Chapter III: The Arbitration Procedure - Arbitration on Acid: Fast Track Arbitration in Austria from a Practical Perspective. In: ZEILER, Gerold a Irene WELSER (eds.). *Austrian Arbitration Yearbook 2008*. Vídeň: Manz'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2008, 237 - 254. ISBN 9783214003241.

po zahájení jejich komunikace ve věci jediného rozhodce, jsou zejména lhůty od patnácti dní výše excesivní. V kombinaci s možností ustavení jediného rozhodce orgánem stále mezinárodní rozhodčí instituce totiž není nutné ani účelné, aby strany sporu podřízenému urychlenému řízení trávily vyjednáváním shody ohledně určení jediného rozhodce tak nepřiměřeně dlouhou dobu.

Další, rozhodčími řády neošetřenou, situací ve vztahu k době pro ustanovení jediného rozhodce je případ, kdy rozhodce vybraný stranami sporu není z důvodu své vytíženosti schopen vést řízení o jejich sporu. Takovou situaci totiž nelze řešit obdobně jako v případě neshody stran na osobě rozhodce, a to zejména z důvodu, že ani jedna ze stran svévolně k této situaci nepřispěla. Proto by přenesení výběru osoby jediného rozhodce mohlo být v rozporu s principem autonomie stran, jak je vymezen v předchozí kapitole. Z tohoto důvodu tedy řešení podobné situace, dle rozhodčího řádu ČMHK není správné. Jak bylo v analýze rozhodčího řádu ČMHK zmíněno, této nechtěné situaci by bylo možné předejít poskytnutím seznamu dostupných rozhodců s dostatečnou časovou kapacitou, ze kterého by si strany mohly vybrat vhodného kandidáta. Aby dopad na autonomii stran v rozhodčím řízení byl co nejmenší, mohl by případně rozhodčí soud ČMHK po stranách sporu požadovat neformálně nebo na základě ustanovení uvedeném v rozhodčím řádu, aby společně se zasláním navrhovaného jména osoby jediného rozhodce, na kterém se shodly, dodaly i prohlášení této osoby, že je z hlediska kapacity schopna dané urychlené rozhodčí řízení vést. V těchto případech by bylo pochopitelné, že by se lhůty pro shodu na osobě jediného rozhodce pohybovaly v rozmezí dvou týdnů až měsíce.

2.2.4. *Spolupracující strany*

Rozhodčí řízení je postaveno na smluvním principu, z toho důvodu je tedy součinnost stran jednou ze základních nezbytností i v případě urychleného řízení. Vůle stran spolupracovat v době projednávání rozhodčí doložky se může značně lišit od momentu, kdy mezi těmito stranami vznikne spor. Příkladem může být již jednou zmíněný případ urychlené arbitráže MRSHKR, kdy byla žaloba podána počátkem února 2006 a protistrana se začala aktivně účastnit řízení až na konci února 2007.³² Vzhledem k účelnosti urychleného řízení je tak vhodné v rozhodčích řádech vzít možnou

---

³² Viz 31.

nespolupráci druhé strany v potaz. V rámci rozhodčích řádů je spolupráce zapotřebí zejména při rozhodování, zda se daný spor povede v urychleném řízení, při výběru jediného rozhodce, popřípadě ustavení rozhodčího tribunálu nebo uhrazení zálohy na náklady řízení. V žádné z analyzovaných urychlených řízení nejsou stanoveny jakékoli donucovací prostředky přesto, že mnoho těchto rozhodčích řádů se snaží vyřešit výše uvedené překážky.

Většina stálých mezinárodních institucí proto stanoví případy, kdy se pravidla urychleného řízení použijí automaticky vzhledem k určité výši předmětu sporu, v takovém případě je brán ohled na implicitní souhlas nespolupracující strany při sjednání rozhodčí doložky a v ní určené instituce. V ostatních případech je použití možné pouze pokud se strany společně rozhodly o podrobení určitých sporů vyplývajících z jejich právních vztahů urychlenému řízení. Zpravidla není možné zahájit *ex parte* urychlené řízení, tj. podrobit spor, který nesplňuje ani jednu z uvedených podmínek urychlenému řízení. Tato možnost je jistě ke zhodnocení do budoucna, její použití by však vyžadovalo náležité zajištění ochrany práv strany, která k urychlenému řízení souhlas nedala, například aby protistrana měla možnost podat odpor proti takovému řízení, popřípadě povinnost žadatele předložit veškeré dostupné relevantní informace k danému případu, obdobně jako v případě pohotovostního rozhodce dle rozhodčího řádu RIOKŠ. Nejbližší této možnosti je úprava zahájení urychleného rozhodčího řízení MRSHKR, kdy je povoleno souhlas s urychleným rozhodčím řízením předložit nejpozději při podání repliky protistranou.

Při pohledu na výběr rozhodců, jak již bylo analyzováno výše, umožní některé rozhodčí řády, aby při absenci souhlasu sporných stran určil jediného rozhodce orgán stálé mezinárodní rozhodčí instituce. Negativa těchto úprav vzhledem k principu autonomie stran byla popsána výše. V některých případech by se však mohlo jednat i o nerovné zacházení, a to například při ustavování rozhodčího tribunálu pro urychlené řízení na základě rozhodčího řádu MRSHKR. Zde je totiž možné, aby rada MRSHKR ustavila kteréhokoli rozhodce, který nebyl dle pravidel řádně vybrán. Tímto nespolupracující stranu ve vztahu k samotnému sporu staví do nerovné pozice ve vztahu k navrhovateli. Toto ustanovení jednoznačně sleduje účelnost a zajištění svižnosti urychleného řízení. Zároveň má však formu sankce, která může mít za příčinu zaujaté rozhodnutí rozhodčího tribunálu. Strany při výběru rozhodce zpravidla vybírají osoby,

kteře již v podobných případech zaujaly postoj, který by mohl svědčit v jejich prospěch. Běžnou praxí je také výběr rozhodce stejné národnosti jako je strana sama (tuto možnost už některé řády vyloučily) nebo ze státu podobných právních řádů kdy je možné, že náhled takové osoby bude ovlivněn právním prostředím, ve kterém se pohybuje. Za těchto předpokladů by výhodu, ač jen minimální, získala strana, která jednoho z rozhodců jmenovala. Došlo by tak k nerovnému postavení stran a celé rozhodnutí by porušilo princip spravedlivého procesu, což by v konečném důsledku mohlo zapříčinit zrušení nálezu vydaného takovým rozhodčím tribunálem.

Dalším momentem, kdy je běžně nutná součinnost obou stran sporu, je úhrada zálohy na náklady řízení. Tato je rovným dílem stranám stanovena většinou před předáním spisu ustavenému rozhodci či rozhodčímu tribunálu. Za těchto předpokladů tak může dojít k zablokování postupu urychleného řízení, jestliže jedna ze stran poměrnou část potřebné zálohy neuhradí. Některé rozhodčí řády, jako je JOAA, MCŘS a MRHKR a RIOKS umožňují, aby navrhovatel uhradil zálohu na náklady řízení v celé výši v případě, že druhá strana v určené lhůtě příslušnou část nezaplatí. Jednoznačně je tato možnost praktickým opatřením k zajištění pokračování urychleného řízení. V některých případech je však pro navrhovatele finančně náročné uhradit i druhou část zálohy. Finanční otázku neřeší ani úprava platby zálohy rozhodčích řádů RIOKŠ a ČMHK, které zaplacení celé zálohy ukládají navrhovateli. Výhodou této úpravy zůstává časová úspora, která vniká tím, že zde není potřeba vyčkat uplynutí lhůty pro zaplacení části zálohy protistranou. Teoreticky by problémy s neuhrazením zálohy mohly být vyřešeny dohodou stran, že již při uzavírání rozhodčí doložky složí předepsanou sumu na vázaný účet, která bude využita pro případy hrazení zálohy na náklady možných sporů. Uzavření této dohody však stále mezinárodní rozhodčí instituce jen těžko ovlivní. Přestože by ustanovení rozhodčích řádů vázající možnost použití urychleného řízení na složení určité finanční částky při uzavírání rozhodčí doložky, která bude potenciálně sloužit k uhrazení zálohy, mohlo přispět k zajištění svižnosti sporu, jednoznačně by se jednalo o ustanovení, které by potenciální zájemce o podřízení sporů danému rozhodčímu řádu odrazovalo od jeho využití.

Podobně jako v případě nového přístupu MOK k pozdnímu předložení konečných nálezů rozhodčího tribunálu, jenž zavádí sankci snížení odměny rozhodců³³, většina z výše uvedených případů nespolupráce protistrany by mohla být vyřešena donucovacími prostředky ve formě peněžitých postihů jako např. finanční pokuty či přenesení větší části nákladů řízení na stranu, která zapříčinila její prodlení. Tyto postihy, pokud jsou upraveny v rámci rozhodčího řádu, by mohly být považovány za smluvní pokuty za nesplnění smluvních povinností, jelikož když strany při uzavírání rozhodčí doložky odkáží na určitý rozhodčí řád, stává se tento součástí smluvního vztahu stran.³⁴

2.2.5. Uznání a výkon rozhodnutí

V porovnání s pohotovostním rozhodcem nebude v případě urychleného rozhodčího řízení otázka, zda nález vydaný jediným rozhodcem je možné vykonat na základě New Yorské úmluvy, natolik palčivá. Naopak bude brán zřetel na splnění základních principů mezinárodní arbitráže. Proto mohou veškeré výše uvedené nedostatky zapříčinit komplikace ve vztahu k uznání a výkonu rozhodnutí ze strany státních soudů. Strana, proti níž bylo rozhodnutí v urychleném řízení vydáno, může na základě New Yorské úmluvy požadovat zrušení takového tohoto rozhodnutí podle článku V odst. 1 písm. b) z důvodu, že jí bylo odepřeno právo uplatnit své požadavky či podle článku V odst. 2 písm. b) že uznání nebo výkon nálezu by byl v rozporu s veřejným pořádkem této země, jak předesílají Irene Welser a Christian Klausegger³⁵. Nadto vzhledem k výše uvedené problematice výběru rozhodce v urychleném řízení je pravděpodobné, že strana využije také článek V odst. 1 písm. d) New Yorské úmluvy a bude argumentovat složením rozhodčího soudu v rozporu s ujednáním stran.

Takovými argumenty se zpravidla bude bránit strana, která nespolupracovala při urychleném řízení, je tedy důležité více než ve kterýchkoli jiných případech, aby byla zajištěna veškerá procesní práva. Ve vztahu k článku v odst. 1 písm. b) jistě budou

---

³³ Note to Parties and Arbitral Tribunals on the Conduct of the Arbitration. International Chamber of Commerce, 2016. Dostupné také z: <http://www.iccwbo.org/WorkArea/DownloadAsset.aspx?id=19327366894>

³⁴ LIONNET, Klaus. a. LIONNET, Annette. Handbuch der internationalen und nationalen Schiedsgerichtsbarkeit: systematische Darstellung der privaten Handelsschiedsgerichtsbarkeit für die Praxis der Parteien einschliesslich CD-ROM mit einschlägigen Normen und Regelwerken. 3., neubearbeitete Aufl. Stuttgart: R. Boorberg, 2005. ISBN 3415028224. s. 159.

³⁵ Viz 28.

požadavky na písemná podání, která například v případě rozhodčího řádu RIOKS jsou omezena rozsahem nebo v případě RIOKŠ může být spravedlnost straně odepřena především tím, že písemná vyjádření jsou limitována pouze na určitou dobu, přičemž není jisté, že bude současně nařízeno ústní jednání, kde by strana měla například možnost uplatnit další skutečnosti, které vyšly najevo až po uplynutí lhůty pro písemná podání. Situace, kdy je možné, že státní soudy odmítnou vykonat rozhodčí nález je například v případě, kdy je straně znemožněno předložit rozhodující důkaz³⁶, či pokud je zmařeno právo strany obdržet či komentovat důkaz protistrany³⁷³⁸. Podobně je zapotřebí brát ohled na situaci, ve které se strany nacházejí, pokud totiž existují s předmětem rozhodčího řízení nesouvisející okolnosti, které mohly straně zabránit se ve stanovené lhůtě vyjádřit, může státní soud nález rozhodčího řízení odmítnout vykonat.³⁹ Proto i s ohledem na možnost, že jedna ze stran nebude spolupracovat, by bylo vhodné stanovit pro obě strany povinnost předložit veškeré relevantní skutečnosti a důkazy. Nejlépe by tato povinnost byla zajištěna sankcí nevydání rozhodnutí v urychleném řízení v případě, že strana úmyslně některé skutečnosti zamlčí.

Státní soudy převážně nevyhoví stranám oponujícím vykonání rozhodčího nálezu na základě argumentu, že složení rozhodčího soudu bylo v rozporu s dohodou stran. Přesto však případy, kdy k takovému vyhovění došlo, mohou v urychleném řízení nastat často. Soudy totiž mohou odmítnout výkon nálezu, o kterém rozhodoval rozhodce určený orgánem stále mezinárodní rozhodčí instituce v případě, kdy strany nedospěly k souhlasu na osobě jediného rozhodce a to z důvodu, že se jedna strana nedokázala spojit se stranou druhou.⁴⁰ Tento případ je zejména nebezpečný v momentech, kdy protistrana nespolečně pracuje a tedy nebude mít ani snahu se s žalobcem kontaktovat.

Druhé ustanovení New Yorské úmluvy, které by mohlo být využito dle výše uvedených autorů, ve skutečnosti obsahuje oba důvody dle článku V odst. 1. Státní

---

³⁶ *Iran Aircraft Indus v. Avco Corp.*, rozsudek Odvolacího soudu druhého obvodu Spojených států amerických ze dne 24. listopadu 1992, sp. zn. 29 92-7217.

³⁷ *M. Adeossi v. Sonapra*, příkaz Soudu prvního stupně Beninské republiky v Cotonou ze dne 25. ledna 1994; sp. zn. 19/94.

³⁸ *Rice Trading (Guyana) Ltd. v. Nidera Handelscompagnie BV*, rozsudek Odvolacího soudu Nizozemí v Hágu ze dne 28. dubna 1998.

³⁹ *Bauer & Grobmann OHG v. Fratelli Cerrone Alfredo e Raffaele*, rozsudek Odvolacího soudu Italské republiky v Neapoly, sekce pro Salerno ze dne 18. května 1982, at 461.

⁴⁰ *Encyclopedia Universalis S.A., v. Encyclopedia Britannica, Inc.*, rozsudek Odvolacího soudu druhého obvodu Spojených států amerických ze dne 31. března 2005, sp. zn. 04-0288-CV.

soudy rozpor s veřejným pořádkem vykládají značně široce. Může se tak jednat o nejhrubší rozpor se zásadními a obecně uznávanými hodnotami, které by podle koncepcí státu měly tvořit základ každého právního řádu⁴¹, ale také o rozpor s všeobecně uznávanými morálními a etickými pravidly nebo nálezy ohrožujícími život a zdraví občanů nebo bezpečnost státu.⁴² V takovém případě by mohly být posuzovány nejen základní zásady pro spravedlivý proces upravené v daném právním řádu, ale také taková pravidla, která právní řád neupravuje, ale daná společnost je považuje za morální a etická. Výše uvedené klade na nález vyšší nároky, jelikož morální a etické hodnoty jsou alespoň v demokratických společnostech jednoznačně přísnější nežli ustanovení zákona.

3. Pohotovostní rozhodce

3.1. Pohotovostní rozhodce v rozhodčích řádech stálých mezinárodních rozhodčích institucí

3.1.1. Úprava pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu MOK

Pohotovostní rozhodce byl v pravidlech rozhodčího řízení MOK jako nový institut upraven v pravidlech 1. ledna 2012. Touto úpravou navázal na institut *pre-arbitral referee* z roku 1990, volně do češtiny přeloženo jako *předarbitrážní rozhodce* z rozhodčího řádu MOK byl pohotovostní rozhodce zařazen v rámci rozhodčího řádu MOK mezi nástroje předarbitrážního řízení. Stálý rozhodčí soud MOK upravil daný institut po vzoru mechanismu *référé* užívaného u francouzského soudu.⁴³ Předarbitrážní rozhodce je na rozdíl od nového institutu pohotovostního rozhodce smluvní povahy a podle některých autorů naléhavost předběžného opatření, které vydá předarbitrážní rozhodce, není nezbytnou náležitostí žádosti o jeho ustavení.⁴⁴ Rozhodnutí pohotovostního rozhodce má ve své podstatě být totožné či podobné předběžnému

---

⁴¹ *X S.p.A. v. Y S.r.l.*, rozsudek Federálního soudu Švýcarska ze dne 8. března 2006, Arrêts du Tribunal Fédéral sp. zn. 4P.278/2005, 395.

⁴² *Ansell S.A. v. OOO MedBusinessService-2000*, rozsudek Nejvyššího arbitrážního soudu Ruské federace ze dne 3. srpna 2010, sp. zn. VAS-8786/10, at 300-301.

⁴³ Francie. *Code de procédure civile*, Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?jsessionid=66389F42B36B01AE08335E3DF1AB676E.tpdila17v_2?idSectionTA=LEGISCTA000006149697&cidTexte=LEGITEXT000006070716&dateTexte=20160517 [cit. 2016-05-17].

⁴⁴ GAILLARD, Emmanuel a Philippe PINSOLLE. The ICC Pre-Arbitral Referee: First Practical Experiences. *Arbitration International*. 2014, roč. 20, č. 1, s. 13-38.

opatření vydanému rozhodčím tribunálem a tím potenciálně i vykonatelné státními soudy. Základní ustanovení pro uplatnění pohotovostního rozhodce jsou obsažena v článku 29 hlavní části rozhodčího řádu MOK, konkrétněji je pak řízení před pohotovostním rozhodcem upraveno v příloze páté rozhodčího řádu MOK., který navázal novelizací svého předběžného řízení na úpravy institutu pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu AAA v roce 2006 a v rozhodčích řádech SMRC a RIOKS v roce 2010.

Dle rozhodčího řádu MOK je institut pohotovostního rozhodce určen pro strany sporu, které naléhavě potřebují své zájmy zajistit předběžným či ochranným opatřením, jehož nařízení nelze odkládat až do okamžiku ustavení rozhodčího tribunálu. Žádost strany o vydání předběžného či ochranného opatření pohotovostním rozhodcem sekretariát stálého rozhodčího soudu MOK přijme, pouze pokud je doručena do postoupení spisu ustanovenému rozhodčímu tribunálu. Rozhodčí řád MOK nadto připouští, aby žádost o ustavení pohotovostního rozhodce byla podána před samotným zahájením řízení. S touto možností je však spojena podmínka, že strana žádající o ustavení pohotovostního rozhodce pod sankcí ukončení řízení před pohotovostním rozhodcem podá návrh na zahájení rozhodčího řízení ve věci samé do deseti dnů ode dne doručení žádosti sekretariátu rozhodčího soudu MOK. Díky tomuto ustanovení odpovídá zahájení řízení před pohotovostním rozhodcem naléhavosti, která se tradičně váže k potřebě předběžného opatření. Žadatel je povinen před žádostí o ustavení pohotovostního rozhodce složit pro účely poplatku a zálohy na náklady řízení před pohotovostním rozhodcem ve výši 40 000 \$ (cca 35 654 €)^{45,46}, v opačném případě není žádost sekretariátem předána pohotovostnímu rozhodci. Návrh na ustavení pohotovostního rozhodce dle rozhodčího řádu MOK stejně jako většina ostatních úprav tohoto institutu neumožňuje rozhodnutí bez uvědomění druhé strany (*ex parte*). K tomu, aby sekretariát stálého rozhodčího soudu MOK přistoupil k ustavení provizorního rozhodce, musí žádost obsahovat mimo obecných náležitostí také popis okolností, které vedly k podání této žádosti a na nichž se samotný spor zakládá. Dále žadatel musí uvést jakého předběžného či ochranného opatření se domáhá a vyložit důvody, pro které

---

⁴⁵ Viz 18.

⁴⁶ Poplatek: cca 963 320 Kč. Kurz ČNB CZK/EUR k datu 20. května 2016 Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

žádost nevyčká ustavení rozhodčího tribunálu. Po obdržení žádosti prezident rozhodčího soudu MOK ustanoví pohotovostního rozhodce zpravidla do dvou dnů od přijetí žádosti a jeho ustavení neprodleně stranám oznámí. Při prvním využití pohotovostního rozhodce v roce 2012 byl pohotovostní rozhodce sekretariátem ustanoven do jednoho dne od obdržení žádosti.⁴⁷ Protistraně je dle rozhodčího řádu MOK dána lhůta tří dnů pro vznesení námitek proti ustanovenému pohotovostnímu rozhodci. Takovými námitkami se následně zabývá rozhodčí soud MOK poté, co žadateli společně s pohotovostním rozhodcem umožní se v přiměřené lhůtě písemně vyjádřit. Rozhodčí řád MOK výslovně neupravuje možnost protistrany vyjádřit se k žádosti. Tuto možnost lze však dovodit z povinnosti pohotovostního rozhodce jednat spravedlivě a nestranně a zajistit každé straně dostatečnou příležitost předložit své argumenty.⁴⁸ Pohotovostní rozhodce je povinen sestavit rozvrh řízení co nejdříve, běžně do dvou dní. Dle rozhodčího řádu MOK má rozhodnutí pohotovostního rozhodce formu příkazu. Pohotovostní rozhodce vydá tento příkaz nejdéle do patnácti dnů ode dne, kdy mu byl spis řízení postoupen. Taková lhůta může být prezidentem rozhodčího soudu MOK prodloužena na odůvodněnou žádost pohotovostního rozhodce či z vlastní vůle prezidenta MOK.

3.1.2. Úprava pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu SMRC

Institut pohotovostního rozhodce byl SMRC poprvé upraven v rozhodčím řádu z roku 2010 a znovu s drobnými úpravami v roce 2013. Základní ustanovení však zůstala stejná. Pokud strany podřídí své spory rozhodčímu řádu SMRC mají možnost žádat o vydání předběžného opatření pohotovostního rozhodce v případech, kdy potřebují naléhavou pomoc. Ustavení pohotovostního rozhodce SMRC upravuje, stejně jako RIOKS a MOK v příloze. Naopak v porovnání s těmito rozhodčími řády SMRC umožňuje žádat o vydání předběžného opatření nejdříve s podáním žádosti o zahájení rozhodčího řízení, ale ne později než po ustavení rozhodčího tribunálu. Dalším rozdílem v porovnání s předchozími analyzovanými rozhodčími řády je přenesení povinnosti informovat veškeré strany a zároveň tajemníka SMRC na žadatele o vydání předběžného opatření. V žádosti musí uvést, jakého předběžného opatření se dožaduje,

---

⁴⁷ 2012 Statistical Report. *ICC Dispute Resolution Bulletin*. 2013, roč. 24, č. 1. ISSN 978-92-842-0379-6.

⁴⁸ Viz 27, s. 459.

důvody, pro které o něj žádá a také důkazy, které jeho žádost o vydání tohoto předběžného opatření ospravedlňují. Žádost musí obsahovat také potvrzení, že všechny oprávněné strany byly notifikovány či uvedení všech kroků, které strana učinila v dobré víře k tomu, aby zbylé strany notifikovala. Společně s žádostí je strana povinna složit poplatek za řízení. Pokud Prezident SMRC rozhodne o přijetí žádosti, jmenuje pohotovostního rozhodce do jednoho pracovního dne ode dne, kdy byla tajemníkovi SMRC doručena žádost o ustavení pohotovostního rozhodce, a kdy byl složen poplatek. Informované strany mohou podat námitku proti osobě pohotovostního rozhodce do jednoho pracovního dne ode dne, kdy tajemník SMRC informoval strany o ustavení rozhodce. Rozhodčí řád SMRC nestanoví časový limit pro rozhodnutí pohotovostního rozhodce o předběžném opatření. Pohotovostní rozhodce má širokou pravomoc při určování časového rozvrhu řízení. Pohotovostní rozhodce poskytne všem stranám přiměřenou možnost vyjádřit se a určí, zda bude řízení probíhat prostřednictvím telefonické konference nebo písemně jako alternativa formálního jednání. Předběžné opatření může být vydáno ve formě nálezu či příkazu. Společně s užitím rozhodčího řádu SMRC se však strany zavazují řídit se rozhodnutím pohotovostního rozhodce a neprodleně vykonat povinnosti jim stanovené v nálezu či příkazu pohotovostního rozhodce.

3.1.3. Úprava v rozhodčím řádu MCŘS/AAA

MCŘS přijalo první úpravu pohotovostního rozhodce v roce 2006. MCŘS tehdy změnilo svá pravidla právě za účelem začlenění institutu pohotovostního rozhodce. Do roku 2014, kdy byla přijata současná úprava, MCŘS řešilo přes čtyřicet žádostí ustavení pohotovostního rozhodce. Současná úprava se podobá v mnoha aspektech rozhodčímu řádu SMRC. Nalezneme ji kompletně upravenou v článku 6 rozhodčího řádu MCŘS. Prvním rozdílem oproti úpravě z roku 2006 je omezení možnosti podat žádost o ustavení pohotovostního rozhodce před vytvořením rozhodčího tribunálu pouze společně s žádostí o zahájení rozhodčího řízení. Tato úprava zahájení řízení před pohotovostním rozhodcem je totožná s ustanovením SMRC. Podobně je žádající strana povinna informovat všechny dotčené strany o podání návrhu na ustavení pohotovostního rozhodce a v žádosti o tom podat prohlášení potvrzující, že tak učinila. Stejná úprava jako v případě SMRC je stanovena i pro lhůtu k ustavení pohotovostního rozhodce a podání možných námitek proti jeho osobě. Správce, který žádost přijímá,

není nově povinen ustanovit pohotovostního rozhodce pouze ze zvláštního panelu pohotovostních rozhodců. Obdobně jako u rozhodčího řádu SMRC má pohotovostní rozhodce širokou diskreci ve vztahu k úpravě časového harmonogramu řízení. Pohotovostní rozhodce je povinen co nejdříve, ne však déle nežli do dvou pracovních dnů od svého ustavení, vypracovat časový harmonogram umožňující stranám se dostatečně včas vyjádřit. Dále může pohotovostní rozhodce umožnit průběh řízení prostřednictvím telefonické videokonference, písemnými podáními a jiným vhodným způsobem jako alternativu k jednání za osobní přítomnosti stran. Předběžné opatření může být vydáno ve formě nálezu či příkazu.

3.1.4. Pohotovostní rozhodce v rozhodčím řádu RIOKS

RIOKS byla první stálou mezinárodní rozhodčí institucí, která upravila institut pohotovostního rozhodce ve svých nových pravidlech a to již s účinností od 1. ledna 2010. Institut pohotovostního rozhodce je upraven v příloze II. Ustanovení této přílohy zpravidla jen modifikují pravidla rozhodčího řízení. Rozhodčí řád RIOKS umožňuje stranám zažádat o ustavení pohotovostního rozhodce již před ustavením rozhodčího tribunálu. Stejně jako mnoho ostatních stálých mezinárodních rozhodčích institucí rovněž RIOKS umožňuje podat žádost o stanovení pohotovostního rozhodce i po ustavení rozhodčího tribunálu avšak pouze do té doby, dokud není spis předán tomuto rozhodčímu tribunálu. Poplatek za podání žádosti o stanovení pohotovostního rozhodce činí 3 000 € a poplatek za řízení před pohotovostním rozhodcem pak 12 000 €. ⁴⁹ V žádosti o ustavení pohotovostního rozhodce je zapotřebí uvést mimo základních náležitostí také shrnutí sporu, požadovaný výrok předběžného opatření a důvody, pro kterých spatřuje potřebu vydání tohoto opatření. Žádost o stanovení pohotovostního rozhodce nemůže být vyřízena *ex parte* tj. bez účasti protistrany. Sekretariát zašle žádost protistraně a rada RIOKS stanoví pohotovostního rozhodce do dvaceti čtyř hodin od doručení žádosti. Protistrana má možnost do dvaceti čtyř hodin oponovat ustavení pohotovostního rozhodce od chvíle, kdy se dozvěděla o skutečnostech zakládajících důvod, pro který ustanovený pohotovostní rozhodce není způsobilý rozhodovat o podané žádosti. Rozhodnutí musí být vydáno pohotovostním

---

⁴⁹ Administrativní poplatek: cca 81 075 Kč; poplatek za pohotovostní řízení cca 324 300 Kč. Kurz ČNB CZK/EUR k datu 20. května 2016 Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>.

rozhodcem do pěti dní ode dne, kdy došlo k předání spisu pohotovostnímu rozhodci. Rada RIOKS může tuto lhůtu prodloužit na základě odůvodněné žádosti pohotovostního rozhodce. Rozhodnutí je vydáno ve formě nálezu či opatření. Strany se souhlasem s podřízením jejich sporu rozhodčímu řízení zavazují, že vyhoví rozhodnutí pohotovostního rozhodce neprodleně po jeho vydání.

3.1.5. Úprava pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu MACH

MACH přijal do svého rozhodčího řádu institut pohotovostního rozhodce s účinností od 1. ledna 2013. Podobně jako v předchozích rozhodčích řádech má strana, která potřebuje naléhavou pomoc, možnost podat žádost o ustavení pohotovostního rozhodce pouze společně s návrhem na zahájení rozhodčího řízení či po podání žádosti nejdéle však do ustavení rozhodčího tribunálu. Rozhodčí řád MACH mezi náležitostmi žádosti stanoví také vylíčení okolností, pro které strana žádá o ustavení pohotovostního rozhodce, a které zakládají spor mezi stranami. Dále žadatel připojí petit opatření, které požaduje, a naléhavý důvod, pro který nemůže vyčkat na ustavení rozhodčího tribunálu, a ospravedlnění jeho nároku na ochranné opatření. Podmínkou přijetí žádosti je zaplacení poplatku za řízení před pohotovostním rozhodcem. Tento lze rozdělit na poplatek za administrativní, který činí 45 000 HK\$ (v současnosti přibližně 5 164 €) a poplatek za pohotovostní řízení a související výdaje ve výši 205 000 HK\$ (23 525 €).⁵⁰⁵¹ Potvrzení o zaplacení poplatku je nezbytnou součástí žádosti, navíc žadatel doloží potvrzení, že žádost společně s důkazy byla současně zaslána všem stranám rozhodčího řízení. Pokud MACH usoudí, že žádost je přijatelná, ustanoví pohotovostního rozhodce do dvou dní ode dne, kdy došlo k doručení žádosti a kdy byl poplatek za řízení zaplacen. Následně MACH informuje strany o ustavení rozhodce a umožní jim do tří dnů podat námitky proti osobě pohotovostního rozhodce. Rozhodčí řád MACH ponechává průběh pohotovostního řízení o vydání předběžného opatření zcela na pohotovostním rozhodci. Ten je na závěr povinen vydat opatření ve formě nálezu či příkazu, a to do patnácti dnů ode dne kdy mu byl spis předán. Strany jsou tímto rozhodnutím vázány stejně, jako kdyby jej vydal rozhodčí tribunál sám. Výraznou změnou oproti ostatním rozhodčím řádům je podpora institutu pohotovostního rozhodce

⁵⁰Kurz HKD/EUR k datu 20. května 2016. Dostupné z: <http://sdw.ecb.europa.eu/curConverter.do>.

⁵¹ Administrativní poplatek: cca 14 511 Kč; poplatek za pohotovostní řízení cca 66 107 Kč. Kurz ČNB CZK/HKD k datu 20. května 2016. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

MACH v novele Hongkongského nařízení o rozhodčím řízení (Kapitola 309) uvádějící článek 22B.⁵² Tento článek propůjčuje předběžnému opatření vydanému na základě rozhodčího řádu vykonatelnost jako opatření či nařízení soudu se stejným účinkem.

3.1.6. Úprava v rozhodčím řádu MRSL

Strany dle rozhodčího řádu MRSL mohou v případě naléhavosti kdykoli před urychleným ustavením rozhodčího tribunálu požádat soud MRSL o okamžité stanovení dočasného jediného rozhodce k vedení pohotovostního řízení do doby než bude ustanoven rozhodčí tribunál. MRSL neumožňuje podání žádosti o ustavení pohotovostního rozhodce před zahájením rozhodčího řízení. Návrh na jeho zahájení musí být podán nejpozději s žádostí o ustavení pohotovostního rozhodce. Stejně tak není umožněno podání *ex parte* žádosti. Žádost o ustavení pohotovostního rozhodce má být podána písemně, nejlépe elektronicky. Toto ustanovení odpovídá snaze zajištění rychlého a hladkého průběhu rozhodčího řízení, je však postaveno na principu dobrovolnosti.⁵³ Žadatel je také povinen doručit kopii žádosti všem zúčastněným stranám, a to na adresu, kterou dané strany pro doručování určily, pokud se jedná o elektronické doručení, musí se na takové formě strany shodnout. Nedílnou součástí žádosti je vyložení konkrétních důvodů, pro které strana naléhavě potřebuje ustanovit pohotovostního rozhodce. Dále se v žádosti uvede konkrétní návrh petitu s uvedením důvodů pro předběžné opatření. Žadatel nadto doloží potvrzení o provedené platbě, bez kterého bude žádost odmítnuta. Poplatek zahrnuje náklady a odměnu pohotovostního rozhodce ve výši 20 000 £ (cca 25 971 €) a administrativní poplatek ve výši 8 000 £ (cca 10 389 €).^{54,55} Soud MRSL posoudí žádost o ustavení pohotovostního rozhodce, jakmile je to za daných okolností možné. Pokud vyhoví žádosti, ustanoví pohotovostního rozhodce do tří dnů ode dne, kdy registrář obdržel žádost (nebo co nejdříve poté). Rozhodčí řád MRSL dává pohotovostnímu rozhodci široké kompetence k vedení řízení a stanovuje pouze povinnost umožnit všem stranám sporu se vyjádřit k žádosti a důvodům pro ustavení pohotovostního rozhodce předloženým žadatelem.

---

⁵² Nařízení o Rozhodčím řízení (Dodatek) 2013. Hongkong, 2013, číslo 7. Dostupné také z: <http://www.legco.gov.hk/yr12-13/english/bills/b201303281.pdf>

⁵³ Viz 7.

⁵⁴ Kurz GBP/EUR k datu 20. května 2016. Dostupné z: <http://sdw.ecb.europa.eu/curConverter.do>

⁵⁵ Administrativní poplatek: cca 280 712 Kč; poplatek za pohotovostní řízení cca 701 780 Kč. Kurz ČNB CZK/HDK k datu 20. května 2016. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

Pohotovostní rozhodce rozhodne o žádosti o nařízení předběžného opatření co nejdříve, nejdéle však čtrnáct dní ode dne, kdy byl soudem MRSL ustanoven. Tato lhůta může být prodloužena pouze soudem MRSL za výjimečných okolností nebo na základě písemné dohody všech stran pohotovostního řízení. Pohotovostní rozhodce vydá rozhodnutí ve formě nálezu nebo příkazu. Nově rozhodčí řád MRSL umožňuje pohotovostnímu rozhodci posouzení celé žádosti o předběžné opatření či jen některé její části odložit na řízení před samotným rozhodčím tribunálem.

3.1.7. Úprava pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu BCAM

BCAM zavedla možnost žádat o předběžné opatření ve svém rozhodčím řádu účinném od 1. ledna 2013. Institut pohotovostní rozhodce je upraven pouze v rozhodčím řádu pro spory nad 25 000 €. ⁵⁶ Kterákoliv ze stran sporu může zažádat o ustavení pohotovostního rozhodce před vytvořením rozhodčího soudu. Oproti dosavadním úpravám rozhodčí řád BCAM neváže možnost podání žádosti na současně či následné podání návrhu na zahájení rozhodčího řízení. Žadatel ve svém podání návrhu na zahájení řízení uvede stručné odůvodnění o povaze a okolnosti sporu, které vedly k uplatnění žádosti o ustavení pohotovostního rozhodce a petit předběžného opatření, o jehož vydání žádá, a důvody, pro které žadatel nemůže za účelem vydání předběžného opatření vyčkat ustavení rozhodčího tribunálu. Společně s žádostí strana předloží také potvrzení o zaplacení poplatku, který se skládá z administrativního poplatku ve výši 3 000 € a z poplatku za řízení před pohotovostním rozhodcem ve výši 15 000 €. ⁵⁷ Nominační výbor či prezident BCAM ustanoví pohotovostního rozhodce zpravidla do dvou pracovních dní od přijetí žádosti sekretariátem. Spis je následně neprodleně předán pohotovostnímu rozhodci. Protistrana může podat námitky proti osobě ustanoveného pohotovostního rozhodce. Podání s námitkami musí být zasláno do tří dnů ode dne, kdy protistrana obdržela od žadatele oznámení o ustavení pohotovostního rozhodce či ode dne, kdy se protistrana dozvěděla o skutečnostech a okolnostech odůvodňujících její námitky v případě, že tyto skutečnosti a okolnosti nastaly po přijetí výše uvedeného oznámení. Pohotovostní rozhodce podobně jako

---

⁵⁶ Spory nad cca 675 625 Kč. Kurz ČNB CZK/EUR k datu 20. května 2016. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

⁵⁷ Administrativní poplatek: cca 81 075 Kč; poplatek za pohotovostní řízení cca 405 375 Kč. Kurz ČNB CZK/EUR k datu 20. května 2016. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

v jiných rozhodčích řádech má plnou diskreci vést řízení jakýmkoliv způsobem, který považuje za vhodný za daných okolností. Pohotovostní rozhodce není povinen nařídít jednání za účasti stran sporu a je oprávněn rozhodnout o žádosti k vydání předběžného opatření na základě dostupné dokumentace. Rozhodnutí může mít formu nálezu či příkazu a musí být vydáno do patnácti dnů od převzetí spisu.

3.1.8. Úprava pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu RIOKŠ

Nový rozhodčí řád byl přijat RIOKŠ v roce 2012 a řízení před pohotovostním rozhodcem je do něj začleněno jako modifikace pravidel, jimiž se strany a rozhodčí soud řídí při vydávání předběžného opatření samotným rozhodčím soudem. Podobně jako v ostatních řádech mají strany možnost podat žádost o ustavení pohotovostního rozhodce před samotným ustavením rozhodčího tribunálu. V žádosti strana uvede, které předběžné opatření požaduje a důvody pro jeho nezbytnost, zejména ve vztahu tvrzené naléhavosti a doloží zaplacení poplatku. Poplatek činí registraci ve výši 4 500 CHF (4 045 €) a náklady na řízení před pohotovostním rozhodcem ve výši 20 000 CHF (17 980 €).⁵⁸⁵⁹ Rozhodčí soud ustanoví pohotovostního rozhodce neprodleně po přijetí žádosti a předá mu spis pokud neshledá, že se strany neshodly na rozhodčím řízení dle rozhodčího řádu RIOKŠ, nebo pokud se vhodnějším jeví ustanovit rozhodčí tribunál a předat mu žádost o vydání předběžného opatření. Rozhodčí řád RIOKŠ zde, na rozdíl od ostatních rozhodčích řádů, upravuje i jiné řešení žádosti, která nesplňuje podmínky pro její řešení pohotovostním rozhodcem. Stejně jako v rozhodčím řádu MOK i zde je předepsaná povinnost podat návrh na zahájení rozhodčího řízení před rozhodčím tribunálem. Soud RIOKŠ může ve výjimečných případech tuto lhůtu prodloužit. Protistrana má právo podat námitky vůči osobě pohotovostního rozhodce do dvanácti dnů, ode dne kdy se dozvěděla o okolnostech odůvodňujících námitky (například, že daný rozhodce v jiném rozhodčím řízení vystupoval jako právní zástupce protistrany). O takové námitce soud RIOKŠ rozhodne do dvanácti dnů ode dne, kdy ji protistrana podala. Pohotovostní rozhodce může vést řízení takovým způsobem, jaký považuje za vhodný. Následně vydá rozhodnutí o žádosti do patnácti dnů ode dne, kdy mu byl

---

⁵⁸ Kurz CHF/EUR k datu 20. května 2016. Dostupné z: <http://sdw.ecb.europa.eu/curConverter.do>

⁵⁹ Administrativní poplatek: cca 109 327 Kč; poplatek za pohotovostní řízení cca 485 900 Kč. Kurz ČNB CZK/CHF k datu 20. května 2016. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

předán spis. Tato lhůta může být prodloužena na základě dohody stran či na základě rozhodnutí soudu. Rozhodnutí o žádosti o předběžné opatření může být vydáno i při předání spisu rozhodčímu tribunálu. Rozhodnutí pohotovostního rozhodce má formu mezitímního nálezu. Zásadním rozdílem oproti ostatním úpravám pohotovostního rozhodce u stálých mezinárodních rozhodčích institucí je, že RIOKŠ umožňuje ve výjimečných případech řízení o *ex parte* žádostech, rozhodnutí v takovém řízení bude mít formu mezitímního usnesení. Podmínkou takového rozhodnutí je informování protistrany o předběžném opatření nejpozději s jeho vydáním a neprodleně jí umožnit vyjádřit se k předběžnému opatření. Žádající osoba má povinnost složit přiměřenou záruku, a pohotovostní rozhodce má možnost rozhodnout o nárocích na náhradu škody způsobené neoprávněného předběžným opatřením nebo předběžným příkazem.

3.1.9. Úprava pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu ASMOA

Institut pohotovostního rozhodce byl v rozhodčím řádu ASMOA poprvé upraven v roce 2011. V novém rozhodčím řádu, který vešel v účinnost 1. ledna 2016, se ustanovení zachovala v přesném znění. Obecná úprava odkazující na pohotovostního rozhodce se nachází v článku 33.1 (a), bližší upřesnění řízení před pohotovostním rozhodcem upravuje příloha č. 2. Pohotovostní rozhodce nemůže být ustanoven v případě urychleného řízení. Podle rozhodčího řádu ASMOA může strana sporu na základě těchto pravidel žádat o vydání předběžného opatření pohotovostním rozhodcem, který je ustanoven dříve, nežli se vytvoří rozhodčí tribunál. Žádost o ustavení pohotovostního rozhodce musí být podána písemně nejpozději společně s návrhem na zahájení rozhodčího řízení. Strana sporu má také povinnost informovat ostatní strany o tomto podání, a to i před podáním žádosti o ustavení pohotovostního rozhodce či nejpozději s ní. Žádost musí obsahovat petit opatření, kterého se strana domáhá, důvody, pro které je opatření naléhavě žádáno (např. zajištění důkazů, které má protistrana ve své moci, či zabraňující zcizení majetku protistrany, nebo zákazu užívání licence, která je předmětem sporu) a pro které by měla strana na vydání uvedeného opatření nárok. Poplatek musí být zaplacen společně s podáním žádosti a skládá se, jako již tradičně, z administrativního poplatku ve výši 2 500 \$ (2 228 €) a náklady a odměnu pohotovostního rozhodce ve výši 10 000 \$ (8 913 €).⁶⁰

---

⁶⁰ Kurz AUD/EUR k datu 20. května 2016. Dostupné z: <http://sdw.ecb.europa.eu/curConverter.do>

ASMOA ustanoví pohotovostního rozhodce do jednoho pracovního dne od doručení žádosti o jeho ustavení. Rozhodčí řád, zde zmírňuje tuto krátkou dobu připojením podmínky, že ASMOA „vyvine veškeré úsilí“ k ustavení pohotovostního rozhodce ve výše uvedené lhůtě. ASMOA současně informuje strany o jeho ustavení. Stejně krátkou dobu má strana, proti níž opatření směřuje, na podání námitek proti ustanovenému rozhodci a to do jednoho dne od momentu, kdy byla o osobě pohotovostního rozhodce informována, ten pak vydá předběžné opatření ve formě nálezu či příkazu a to nejdéle do pěti pracovních dnů ode dne, kdy obdržel spis. V porovnání s ostatními úpravami však žadatel musí prokázat, že mu hrozí nenapravitelná újma, pokud nebude vydáno předběžné opatření, že taková újma by zásadně převýšila újmu, kterou pravděpodobně utrpí strana, proti níž směřuje předběžné opatření, pokud bude předběžné opatření vydáno, a že je zde rozumná možnost, že žadatel uspěje ve věci samé v řízení před rozhodčím tribunálem, a to za předpokladu, že jakékoliv rozhodnutí o této žádosti nebude mít vliv na svobodné rozhodování rozhodčího tribunálu při tvorbě jakékoliv následujícího rozhodnutí. Rozhodčí řád bez dalšího stanoví, že opatření pohotovostního rozhodce je pro strany sporu závazné, a že se strany zavazují se takovému opatření neprodleně podřídit.

3.2. Nedostatky současných úprav pohotovostního rozhodce

Z výše uvedených úprav můžeme identifikovat několik nedostatků, které se vyskytují napříč představenými rozhodčími řády. Tyto nedostatky by mohly mít nepříznivý vliv na kýženou rychlost a efektivitu rozhodčího řízení, ale také na ochotu stran tento nový institut pohotovostního rozhodce využívat. Ten, by se tak mohl stát podobně jako předarbitrážní rozhodce v rozhodčím řádu MOK obsoletním. Jedná se zejména o nedostatečné zakotvení pořádkových lhůty pro jednotlivé úkony, podmínka podání návrhu na zahájení rozhodčího řízení, nedostatečné upřesnění standardů pro posouzení nároku na vydání předběžného opatření pohotovostním rozhodcem a vymahatelnost.

---

⁶¹ Administrativní poplatek: cca 43 523 Kč; poplatek za pohotovostní řízení cca 174 090 Kč. Kurz ČNB CZK/AUD k datu 20. května 2016. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

3.2.1. *Nepřípustnost ex parte rozhodnutí*

Jednou z hlavních zásad rozhodčího řízení je poskytnout každé straně příležitost předložit své argumenty. Zejména z tohoto důvodu skoro všechny výše popsané řády neumožňují požádat o předběžné opatření bez vědomí druhé strany. Výjimkou je v tomto případě rozhodčí řád RIOKŠ. Mezi odborníky⁶² je dále názor, že znění článku 9B(7) připouští rozhodčí řád LCIA vložím slov „pokud je to možné“ ve vztahu k povinnosti pohotovostního rozhodce umožnit každé straně vyjádřit se k návrhu na vydání předběžného opatření, umožňuje *ex parte* rozhodnutí. Dalšími důvody proti užívání *ex parte* rozhodnutí uváděnými v mezinárodních kruzích jsou narušení dobrovolné povahy rozhodčího řízení a nedostatek praktičnosti a účelnosti vzhledem k nedostatku donucovacích práv rozhodčího soud k výkonu předběžného opatření.⁶³ Nemožnost žádat vydání předběžného opatření značně omezuje užitečnost institutu pohotovostního rozhodce. Existují totiž případy, kdy předběžné opatření pozbývá účelu ještě před jeho vydáním, pokud je protistrana informována o podané žádosti. Díky informační povinnosti spojené s žádostí o ustavení pohotovostního rozhodce ve většině z výše uvedených rozhodčích řádů tak má protistrana až patnáct dnů na to učinit kroky, které znemožní požadované předběžné opatření.

Překvapivé v této situaci je, že jako kritéria, která by musel rozhodčí tribunál zvážit, před vydáním *ex parte* rozhodnutí byla při jednáních II. pracovní skupiny UNCITRAL, zaměřené na problematiku arbitráže a smírčího řízení dle Hanse van Houtta identifikována některá kritéria, která dnes využívají pohotovostní rozhodci při stálých mezinárodních rozhodčích institucích k určení nároku na běžná předběžná opatření. Těmito kritérii jsou (1) mezinárodní standardy pro určení důvodnosti⁶⁴, (2) rozhodčí soud musí být přesvědčen, že by předběžné opatření bylo účinné, pokud by

---

⁶² SANTACROCE, Fabio The emergency arbitrator: a full-fledged arbitrator rendering an enforceable decision? *Arbitration International*. 2015, 31(2), 283-312. s. 286; ASHFORD, Peter. *Handbook on International Commercial Arbitration*. 2. New York: JurisNet, 2014. ISBN 978-1937518325.

⁶³ BUNNI, Nael (ed.). Interim Measures in International Commercial Arbitration:: A Commentary on the Report by Luis Enrique Graham. In: VAN DEN BERG, Albert Jan. *50 Years of the New York Convention: ICCA International Arbitration Conference*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2009, s. 583-605. ISBN 9789041132123. s. 602.

⁶⁴ Těmito standardy uvedenými v článku Hanse van Houttea jsou: (a) naléhavá potřeba předběžného opatření; (b) nenapravitelná újma, pokud nebude vydáno předběžné opatření, že taková újma by zásadně převýšila újmu, kterou pravděpodobně utrpí strana, proti níž směřuje předběžné opatření, pokud bude předběžné opatření vydáno; (c) měla by existovat vysoká pravděpodobnost, že žádající strana uspěje k meritu sporu. Viz 65.

bylo přijato *ex parte*, (3) předběžné opatření *ex parte* by mělo být účinné pouze po dobu nejvýše dvaceti dnů, ledaže byla slyšena druhá strana, (4) dožadující strana musí informovat rozhodčí soud o veškerých relevantních materiálech a okolnostech, aby mohl posoudit, zda byly a zůstávají splněny podmínky pro předběžné opatření, (5) žadající strana musí poskytnout přiměřenou záruku kterou soud považuje za vhodnou.⁶⁵ Z těchto kritérií jsou v praxi pohotovostních rozhodců užívány mezinárodní standardy a v rozhodčích řádech je v současné době zakotvena také povinnost žadatele poskytnout přiměřenou záruku na výzvu pohotovostního rozhodce. Zbylé podmínky (2) a (3) upravují postup osob rozhodujících o přiznání práva na předběžné opatření, a je tedy možné následně upravit v revizích rozhodčích řádů, stejně jako podmínku (4), která pouze zvyšuje nároky na prokázání důvodnosti opatření. Tyto podmínky byly následně implementovány do Modelových pravidel UNCITRAL v revidovaném znění z roku 2006 („Modelová pravidla 2006“) v článku 17B a 17C. Tento článek byl dosud přijat pouze devíti zeměmi⁶⁶, státem Florida⁶⁷, Hongkongem⁶⁸ a zámořským teritoriem Velké Británie, Britskými Panenskými ostrovy⁶⁹. Většina zemí, které přijaly Modelová pravidla 2006, tak přistoupila na možnost *ex parte* předběžných opatření vydaných rozhodčím tribunálem. Zatím pouze rozhodčí řád RIOKŠ umožňuje pohotovostnímu rozhodci vydávat *ex parte* předběžná opatření a to i přesto, že jeho povaha předarbitrážní ochrany by se jevila jako příhodná k využití *ex parte* předběžných opatření. Lze předpokládat, že tento deficit úprav pohotovostního rozhodce, ač založený na jedné z hlavních zásad mezinárodního rozhodčího řízení snižuje atraktivnost pohotovostního rozhodce. Strany v takových případech raději požádají o předběžné opatření národní státní soud, nežli by riskovaly, že protistrana bude mít možnost

---

⁶⁵ VAN HOUTTE, Hans. Ten Reasons Against a Proposal for Ex Parte Interim Measures of Protection in Arbitration. *Arbitration International*. 2004, roč. 20, č. 1, s. 85-96.

⁶⁶ Bahrain (Arbitration Act No. 9/2015 – přejal text Modelových pravidel 2006, 17B); Brunei Darussalam (International Arbitration Order, 2009, No. S 35 – přejal text Modelových pravidel 2006, 17B); Costa Rica (Law No. 8937, International Commercial Arbitration Law based on the Model Law of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL) - přejal text Modelových pravidel 2006, 17B); Irsko (Arbitration Act 2010, No. 1 – přejal text Modelových pravidel 2006, 17B); Lotyšsko (článek 21, Law On Commercial Arbitration No XI-2089); Nový Zéland (ust. § 17C et seq. Arbitration Act 1996, 1996 No 99); Peru (článek 47, Legislative Decree No. 1071 - Arbitration Law); Rwanda (článek 24, Law n° 005/2008 of 14/02/2008 on arbitration and conciliation in commercial matters); Slovinsko (článek 20 odst 2., Arbitration Act No. 45/2008)

⁶⁷ Ust. § 002, Chapter 684 International Commercial Arbitration - přejal text Modelových pravidel 2006

⁶⁸ Ust. § 37, Chapter: 609 Arbitration Ordinance - přejal text Modelových pravidel 2006

⁶⁹ Ust. § 35, Arbitration Act, 2013, No. 13 - přejal text Modelových pravidel 2006

na základě poskytnutých informování znemožnit výkon předběžného opatření. Podle průzkumu Univerzity Queen Mary v Londýně ve spolupráci s advokátní kanceláří White & Case z roku 2015 by za současné situace 46% respondentů žádalo o předběžné opatření u státních soudů v porovnání s 29%, kteří by si vybrali pro vydání předběžného opatření pohotovostního rozhodce⁷⁰.

3.2.2. Stanovení lhůt v řízení před pohotovostním rozhodcem

Základem úpravy pohotovostního rozhodce ve většině rozhodčích řádů stálých mezinárodních rozhodčích soudů je bezpochyby snaha využít včasějšího zásahu s cílem dosáhnout účelnější stabilizace vztahů a zajištění ochrany práv žadatele v porovnání s předběžnými opatřeními vydávanými až příslušným ustanoveným rozhodčím tribunálem. Jako první kritérium tedy je vhodné se zaměřit na časové limity, které rozhodčí řády stanoví. Lhůty jsou převážně stanoveny v řádech dní s určením přesného počtu. Hlavní otázkou ve vztahu k určení času v řízení před pohotovostním rozhodcem je, v jaké lhůtě je předběžné opatření ještě efektivní. Výše analyzované řády zpravidla uvádí fixní limit pro vydání rozhodnutí pohotovostním rozhodcem. Časové limity se však liší, nejrychlejšího rozhodnutí může žadatel docílit při řízení RIOKS, a to do pěti dnů od předání spisu pohotovostnímu rozhodci, podobný limit pěti pracovních dnů je stanoven rozhodčím řádu ASMOA. Delší časovou prodlevu pak umožňují rozhodčí řády MRSL (co nejdříve, ne však později než čtrnáctý den ustavení pohotovostního rozhodce) MOK a MACH (ne později než patnáctý den ode dne, předání spisu). AAA a MCŘS dokonce nestanovují lhůtu pro vydání rozhodnutí pohotovostního rozhodce. Ve vztahu k obecné nepřipustnosti *ex parte* žádostí, se jeví úprava AAA a MCŘS jako nespolehlivá a lhůty MOK MACH a MRSL jako příliš dlouhé. V některých případech, kdy je zásah zapotřebí bezodkladně po podání žádosti o předběžné opatření je tedy vhodnější obrátit se na soudy, které v zásadě vydávají předběžná opatření nejen *ex parte*, ale také v kratším časovém rozmezí.

Ač výše uvedené rozhodčí řády převážně stanovují absolutně určitou lhůtu ve svých úpravách pohotovostního rozhodce, ne všechna časová určení toto pravidlo následují. Výjimkami jsou stanovení limitu pro ustavení pohotovostního rozhodce

---

⁷⁰ Univerzita Queen Mary v Londýně ve spolupráci s advokátní kanceláří White & Case publikovala 2015 *International Arbitration Survey: Improvements and Innovations in International Arbitration*. Londýn 2015.

v řádu MRSL, který používá „co nejdříve poté“ v případě že je překročen limit tří dnů. RIOKŠ pro ustavení pohotovostního rozhodce stanoví jen neurčité časové určení „neprodleně“. Ostatní rozhodčí řády mají pevně stanovený limit jednoho či dvou dnů. Určení pevné lhůty pro ustavení pohotovostního rozhodce je důležité pro splnění účelu, pro který byl institut pohotovostního rozhodce vytvořen, a to pro rychlé vydání předběžného opatření bez nutnosti čekání na ustavení rozhodčího tribunálu, které v některých případech může i při urychleném rozhodčím řízení trvat i celý rok⁷¹. Vzhledem, k tomuto požadavku tedy není vhodný přístup RIOKŠ, podobně úprava ustavení pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu MRSL není zcela vyhovující.

Dalšími úpravami neurčitým stanovením lhůt je např. lhůta pro vyjádření pohotovostního rozhodce a žadatele k námitkám protistrany proti ustavení pohotovostního rozhodce MOK. Tato lhůta nejen s ohledem na rovnost stran, kterou se institut pohotovostního rozhodce v rozhodčím řádu MOK snaží respektovat nepřipuštěním *ex parte* žádostí, je zde narušena. S ohledem na lhůtu poskytnutou protistraně k podání námitek by přiměřenou lhůtou pro vyjádření pohotovostního rozhodce a žadatele bylo ustanovení tří dnů. Takováto limitace lhůty by mohla být i opatřením proti nechtěným průtahům tohoto předarbitrážního řízení. Podobné nežádoucí neurčitosti při stanovení lhůt se stálé arbitrážní soudy RIOKS, MOK, RIOKŠ, MRSL, dopustily při úpravě možnosti prodloužení lhůty pro vydání předběžného či ochranného opatření pohotovostním rozhodcem. Příslušný orgán stálé rozhodčí instituce má pravomoc tuto lhůtu prodloužit, „na základě odůvodněné žádosti pohotovostního rozhodce“⁷² „přiměřeně...na odůvodněný návrh pohotovostního rozhodce..., z vůle prezidenta“⁷³, „na základě dohody stran či rozhodnutí soudu“⁷⁴, „za výjimečných okolností nebo na základě písemné dohody všech stran pohotovostního řízení“.⁷⁵ Tento neurčitý pojem může bez jakéhokoli omezení způsobit nežádoucí prodlevy způsobené příliš dlouhými lhůtami a stejně tak ztěžuje předvídatelnost trvání řízení o vydání předběžného opatření. K eliminaci tohoto nebezpečí by bylo vhodné stanovit limit dní, o které může prezident stálého rozhodčího

---

⁷¹ Viz 31.

⁷² Rozhodčí řád RIOKS, příloha II, článek 8 (1)

⁷³ Rozhodčí řád MOK, příloha V, článek 6 (4)

⁷⁴ Rozhodčí řád RIOKŠ, článek 43 (7)

⁷⁵ Rozhodčí řád MRSL, článek 9B (9.8)

soudu lhůtu pro vydání předběžného či ochranného opatření prodloužit. Vzhledem k účelu pohotovostního rozhodce by takový počet dní odvisel od počáteční lhůty stanovené pro vydání předběžného opatření, v případě počáteční lhůty stanovené na pět dní by prodloužení mohlo činit jeden maximálně dva dny. V případě čtrnáctidenní, respektive patnáctidenní, lhůty by pak prodloužení mohlo být stanoveno v mezích tří až pěti dnů. Rozhodčí řády by tak měly, vzhledem k účelu institutu pohotovostního rozhodce, stanovovat alespoň relativně určité limity ve vztahu k jednotlivým úkonům pohotovostního rozhodce v rámci řízení o vydání předběžného opatření.

3.2.3. Určení standardů přípustnosti žádosti o ustavení pohotovostního rozhodce

Dalším nedostatkem, který se projevuje u většiny rozhodčích řádů je neupravení standardů pro určení důvodnosti žádosti o vydání ochranného či předběžného opatření. Rozhodčí řády pouze stanoví, že pohotovostní rozhodce může vydat předběžné opatření, pokud je „naléhavé“ (MOK, MACH), „nezbytné“ (MCŘS/AAA, SMRC), nebo „vhodné“ (SCC). Strany tak musí nutně vybírat, které standardy pro své podání využít. Musí dále zhodnotit tři základní možnosti zdroje standardů pro určení důvodnosti žádosti o předběžné či ochranné opatření Využít standardy obsažené v právu sídla rozhodčího tribunálu nebo právo, jímž se řídí právní vztah, z něhož spor vyvstal či mezinárodní standardy. Uznávaný expert na mezinárodní rozhodčí řízení, Gary Born, zpochybnil, že by se na standardy pro důvodnost žádosti o předběžné či ochranné opatření mohlo aplikovat právo sídla rozhodčího tribunálu. Autor vychází z faktu, že většina národních právních úprav rozhodčích řízení s výlučností států stanovujících své rozhodčí právo na základě Modelových pravidel 2006 standardy důvodnosti pro vydání předběžného či ochranného opatření neupravují.⁷⁶ V současné době takové standardy zakotvují ve svých rozhodčích právních úpravách pouze v jedenácti zemích⁷⁷ ve státech

---

⁷⁶ BORN, Gary. *International commercial arbitration*. 2. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2014. ISBN 9041152229.

⁷⁷ Bahrain (Arbitration Act No. 9/2015 – přejal text Modelových pravidel 2006, 17A); Bhutan (Alternative Dispute Resolution Act of Bhutan 2013, článek 115) Brunei Darussalam (International Arbitration Order, 2009, No. S 35 – přejal text Modelových pravidel 2006, 17A); Costa Rica (Law No. 8937, International Commercial Arbitration Law based on the Model Law of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL) - přejal text Modelových pravidel 2006, 17A); Gruzie (článek 18, Law of Georgia on Arbitration No. 1280-IS); Irsko (Arbitration Act 2010, No. 1 – přejal text Modelových pravidel 2006, 17A); Mauricius (článek 17, International Arbitration Act 2008

Florida⁷⁸, Hongkongu⁷⁹ a zámořským teritoriím Velké Británie, Britských Panenských ostrovech⁸⁰ z celkových šestnácti jurisdikcí, které přijaly Modelová pravidla 2006⁸¹. V návaznosti na tyto nedostatky národních právních úprav lze vyloučit i aplikaci práva, jímž se řídí právní vztah, z něhož spor vyvstal.⁸² Na základě Bornovi argumentace by vhodným zdrojem pro určení důvodnosti vydání předběžného opatření byly mezinárodní standardy. Franco Ferrari a Stefan Kröll uznávají, že existují rozpory v tomto ohledu. A dodávají, že vzhledem k mnohosti názorů je diskuse matoucí.⁸³ I z tohoto důvodu je možné, že ze stávajících třinácti žádostí pro ustavení pohotovostního rozhodce byly pouze tři úspěšné a deset neúspěšných z důvodu, že jim scházela naléhavost a bezprostředně hrozící újma - dva z mezinárodně uznávaných standardů důvodnosti.⁸⁴

Na rozdíl od dosavadní praxe pohotovostních rozhodců ustanovených podle rozhodčího řádu RIOKS, kteří zpravidla posuzovali přípustnost žádosti na základě stejných standardů, pohotovostní rozhodci ustanoveni sekretariátem MOK se při stanovení těchto standardů rozcházejí. V dosavadní praxi rozhodci přihlédli v jednom případě k pravidlům, kterými se běžně řídí mezinárodní rozhodci s ohledem na procesní právo v sídle rozhodčího řízení. V jiném případě pohotovostní rozhodce našel řešení v mezinárodních zdrojích, jako jsou rozhodčí nálezy založené na obecných zásadách práva vyspělých států. V dalším sporu rozhodce založil svá rozhodnutí na odborných názorech a rozhodčích precedencích a zdůraznil význam skutkových okolností

No. 37/2008); Nový Zéland (ust. § 17B et seq. Arbitration Act 1996, 1996 No 99); Rwanda (článek 20, Law n° 005/2008 of 14/02/2008 on arbitration and conciliation in commercial matters)

⁷⁸ Ust. § 019, Chapter 684 International Commercial Arbitration - přejal text Modelových pravidel 2006

⁷⁹ Ust. § 36, Chapter: 609 Arbitration Ordinance - přejal text Modelových pravidel 2006

⁸⁰ Ust. § 34, Arbitration Act, 2013, No. 13 - přejal text Modelových pravidel 2006

⁸¹ UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration (1985), with amendments as adopted in 2006: Status. <http://www.uncitral.org/uncitral/index.html> [online]. [cit. 2016-05-17]. Dostupné z: http://www.uncitral.org/uncitral/uncitral_texts/arbitration/1985Model_arbitration_status.html

⁸² Viz 76. s. 2462-2463.

⁸³ FERRARI, Franco a Stefan KRÖLL. *Conflict of laws in international arbitration*. 1. Munich: Sellier, 2010. ISBN 9783866539297. s 426.

⁸⁴ KNAPP, Lotta. SCC Practice: Emergency Arbitrator Decisions Rendered 2014. In: *The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce* [online]. Stockholm: The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce, 2015 [cit. 2016-06-12]. Dostupné z: http://sccinstitute.com/media/62020/scc-practice-emergency-arbitrators-2014_final.pdf.

případu.⁸⁵ Vzhledem k těmto rozdílným závěrům pohotovostních rozhodců je absence konkrétních standardů v pravidlech rozhodčího řízení problematická.

V případě pohotovostní rozhodci při SMRC použili test „skutečné pravděpodobnosti“ či test „dobrý prokazatelný případ“ společně s podmínkou, že je pravděpodobné, že žadateli bude způsobena nenapravitelná újma, pokud nebude vydáno předběžné opatření.

Teoreticky takto nedostatečně určená kritéria pro posouzení přípustnosti návrhů na vydání předběžného opatření mohou ztěžovat žadatelům přípravu návrhu, a to zejména při identifikaci důkazů odůvodňujících vydání předběžného opatření. Neurčení povinných kritérií nadto může i zmařit snahu žadatelů o vydání předběžného opatření. Tomuto závěru nasvědčuje i průzkum Univerzity Queen Mary v Londýně, ze kterého vyplynulo, že do roku 2012 bylo vyhověno pouze 35% žádostí o předběžné opatření.⁸⁶

Celkově tak tento nedostatek nepochybně přispívá k celkové nejistotě stran v řízení před pohotovostním rozhodcem a snižuje ochotu stran sporu žádat o vydání předběžných opatření pohotovostním rozhodcem.

3.2.4. Vnitrostátní a přeshraniční výkon rozhodnutí

Jedním z hlavních nedostatků institutu pohotovostního rozhodce je nejistota ve vztahu k dodržení předběžného či ochranného opatření povinným. Všechny výše popsané rozhodčí řády sice stranám stanovují povinnost se rozhodnutí pohotovostního rozhodce podřídit se předběžnému opatření. Přesto Univerzita Queen Mary v Londýně ve svém průzkumu uvádí, že do roku 2012 pouze v 62 % případů předběžných opatření vydaných pohotovostními rozhodci se povinné strany dobrovolně podřídily nařízeným opatřením⁸⁷. Takový poměr, vzhledem k nejistotě, kterou přináší nejednotnost názorů v možnosti provést výkon předběžného opatření státními soudy je pochopitelný a může mít značný dopad na rozhodování stran rozhodčího řízení, zda o předběžné opatření požádají státní soudy či pohotovostního rozhodce. Z dostupných dat Univerzity Queen Mary v Londýně z roku 2015 je zřejmé, že za současné úpravy pohotovostních rozhodců by 46% respondentů preferovalo státní soudy pro vydání předběžného

---

⁸⁵CARLEVARIS, Andrea a José Ricardo FERIS. Running in the ICC Emergency Arbitrator Rules: The First Ten Cases. ICC Court of Arbitration Bulletin. 2014, 25(1). ISSN 978-92-842-0379-6, s. .

⁸⁶ Queen Mary University of London ve spolupráci s advokátní kanceláří White & Case 2012 *International Arbitration Survey: Current and Preferred Practices in the Arbitral Process*. Londýn, 2012.

⁸⁷ Viz 86.

opatření před ustavením rozhodčího tribunálu, v porovnání 29%, kteří by si v takové situaci vybrali pohotovostního rozhodce.⁸⁸ Vzhledem k nákladům, které stranu stojí žádost o vydání předběžného opatření pohotovostním rozhodcem, je žádoucí, aby takové opatření bylo vykonatelné. Strany sporu mohou zpravidla podat žádost o vykonání nálezů rozhodčích tribunálů ve věci samé na základě New Yorské úmluvy. Pokud výkon na základě této úmluvy není možný, strany mohou požádat o výkon nálezu dle vnitrostátních právních předpisů upravujících mezinárodní rozhodčí řízení.

V případě rozhodnutí pohotovostního rozhodce doposud neexistuje jednotný názor na možnost jeho vykonání na základě New Yorské úmluvy, a to zejména z důvodu, že některá rozhodnutí pohotovostního rozhodce nemají formu nálezu, ale příkazu, který tato úmluva neuznává. Dalšími spornými aspekty použitelnosti New Yorské úmluvy je otázka dočasného charakteru rozhodnutí pohotovostního rozhodce a skutečného charakteru pohotovostního rozhodce jako rozhodčí autority.

Ve vztahu k formě rozhodnutí pohotovostního rozhodce je hlavním argumentem zastánců jeho vykonatelnosti na základě New Yorské úmluvy, je skutečnost, že rozhodnutí by mělo být posouzeno z hlediska své podstaty a nikoliv samotného označení.⁸⁹ V této souvislosti je však nezbytné se pozastavit nad rozlišováním nálezu *a příkazu ve většině výše analyzovaných rozhodčích řádů. Dichotomie formy rozhodnutí pohotovostního rozhodce, může vycházet z inspirace těchto řádů úpravou obsaženou v Modelových rozhodčích pravidlech UNCITRAL z roku 1976. Přesněji v článku 26 (2), který umožňuje rozhodčímu tribunálu vydat předběžné opatření ve formě jak příkazu, tak také nálezu. UNCITRAL zde přidal možnost vydat předběžné opatření ve formě nálezu pro zjednodušení jeho vymahatelnosti.⁹⁰ Komentáře k výše analyzovaným rozhodčím řádům neuvádí žádné důvody, pro které ve svých pravidlech upravily možnost vydat předběžné opatření ve formě příkazu. Příkaz však dle Garyho Borna⁹¹ bývá rychleji vydán a to proto, že je méně formální nežli nález, který například podle Rozhodčího řádu MOK musí být podroben revizi stálého rozhodčího soudu MOK

---

⁸⁸ Viz 70.

⁸⁹ COSTABILE, Nicolas. Enforcing emergency arbitrator decisions. In: *Commercial Dispute Resolution* [online]. Londýn: Global Legal Group, 2014 [cit. 2016-05-31]. Dostupné z: <https://www.cdr-news.com/categories/arbitration-and-adr/5031-enforcing-emergency-arbitrator-decisions>

⁹⁰ *Report of the Secretary General: revised draft set of arbitration rules for optional use in ad hoc arbitration relating to international trade* (UNCITRAL Arbitration Rules) (addendum): commentary on the draft UNCITRAL Arbitration Rules (A/CN.9/112/Add.d). 12. prosince 1975.

⁹¹ Viz 76, s. 2505

z hlediska formy. V rámci této revize je soudu MOK také oprávněn komentovat obsah nálezu. Tyto komentáře může rozhodčí tribunál zohlednit, ale také na ně nebrat zřetel. Gary Born dodává, že díky jednoduššímu postupu při vydávání příkazu může mít tento, za předpokladu, že se mu protistrana podřídí, větší šanci zabránit újmě hrozící straně, která o předběžné opatření žádá. S ohledem na výše citované statistiky Univerzity Queen Mary v Londýně je však zřejmé, že užití příkazu nemusí sloužit svému účelu, zvláště v případech kdy ani pohotovostní rozhodce ani stálá mezinárodní rozhodčí instituce, při níž byl pohotovostní rozhodce ustaven, nemají donucovací prostředky k zajištění podřízení se vydanému předběžnému opatření protistranou. Forma příkazu pak může mít dopad na vykonatelnost předběžného opatření na základě New Yorkské úmluvy. Avšak ani v případě vydání předběžného opatření ve formě nálezu není zaručeno, že takové předběžné opatření bude vykonatelné, New Yorkská úmluva totiž nestanoví definici rozhodčího nálezu. Při vyjednávání jejího textu byl vysloven názor, že bude záležet na právu státu, ve kterém má být rozhodnutí rozhodčího soudu vykonáno, zda dané rozhodnutí bude pokládat za rozhodčí nález ve smyslu New Yorkské úmluvy či nikoli. S tímto přístupem tedy přichází další nežádaná nejistota, zda se vůbec žadatel předběžného opatření domůže. Státní soudy obecně došly k názoru, že jako nález ve smyslu New Yorkské úmluvy, je považováno takové rozhodnutí, které řeší veškeré či některé aspekty sporu konečným a závazným způsobem, je vydáno rozhodci a je závazné.⁹² Rozhodovací praxe státních soudů se při posuzování těchto pravidel však značně rozchází. Tak například státní soudy ve Spojených státech amerických mají nesourodou praxi. Převládajícím názorem ve vztahu k předběžným opatřením pohotovostního rozhodce je, že předběžné opatření má být posuzováno podle svého obsahu nikoli podle formy⁹³. Jiný soud ve spojených státech amerických v případě *Chinmax Med. Sys. V. Alere San Diego, Inc.*⁹⁴ naopak odmítl posoudit předběžné opatření vydané v souladu rozhodčím řádem MŘSC, proto, že jej nepovažoval za konečné, a jako takové ani jako vykonatelné. Současně australské soudy vyjádřily

---

⁹² GAILLARD, Emmanuel a George BERMAN (eds.). *Travaux Préparatoires on Article V(1)(e)*. In: *1958 New York Convention Guide* [online]. New York: SHEARMAN & STERLING a Columbia Law School, ve spolupráci UNCITRAL, 2011 [cit. 2016-06-12]. Dostupné z: <http://newyorkconvention1958.org/index.php?lvl=cmspage&pageid=11&provision=390>

⁹³ *Publicis Communication v. True North Communications*, rozsudek Odvolacího soudu sedmého obvodu ve Spojených státech amerických ze dne 14. května 2000, sp. zn. 206 F.3d 725, 729

⁹⁴ *Chinmax Med. Sys. V. Alere San Diego, Inc.*, příkaz Okresního soudu Jižní Kalifornie ve Spojených státech amerických ze dne 27. května 2011, sp. zn. 2011 WL 2135350.

názor, že předběžné příkazy či nálezy mají mezitímní a procedurální povahu a proto nemohou být na základě New Yorské úmluvy vykonány australskými soudy.⁹⁵ Nejednotnost soudní praxe při uznání výkonu předběžného opatření jak ze strany rozhodčího tribunálu, tak pohotovostního rozhodce na základě New Yorské úmluvy je dalším aspektem, který činí celý institut pohotovostního rozhodce při současné úpravě neefektivní.

Vzhledem k tomu, že aplikace New Yorské úmluvy na institut pohotovostního rozhodce není zaručena, strany v některých případech musí spoléhat na vnitrostátní úpravu mezinárodního rozhodčího řízení a možnost vykonání předběžného opatření na jejím základě. Taková úprava se však zpravidla vztahuje výslovně pouze na předběžná opatření vydaná rozhodčím tribunálem ne však na předběžná opatření pohotovostního rozhodce. Výjimkou v tomto ohledu jsou zákony upravující mezinárodní rozhodčí řízení Singapuru a Hongkongu. Jak bylo uvedeno výše, novela hongkongského nařízení o rozhodčím řízení staví předběžné opatření vydané pohotovostním rozhodcem na úroveň rozhodnutí rozhodčího tribunálu. Singapur přistoupil k problematice uznávání rozhodnutí pohotovostního rozhodce jiným způsobem a do definice rozhodčího tribunálu zařadil i pohotovostního rozhodce, a tím mu zajistil stejné právní postavení a pravomoci jako rozhodčím tribunálům ustaveným na základě běžné procedury.⁹⁶ Podobně novela upravila definici rozhodčího nálezu tak, aby zahrnovala i příkazy pohotovostního rozhodce.⁹⁷ Navíc Singapur příslušně upravil také právní předpisy týkající se vnitrostátního rozhodčího řízení.⁹⁸

Běžně však státy odkazují pouze na předběžná opatření rozhodčího tribunálu. Takovým příkladem je právní úprava mezinárodního rozhodčího řízením ve Švýcarsku.⁹⁹ Stejně omezení nalezneme i v Modelových pravidlech 2006¹⁰⁰.

---

⁹⁵ *Resort Condominiums International Inc. v. Ray Bolwell and Resort Condominiums, Pty. Ltd.*, rozsudek Nejvyššího soud státu Queensland v Austrálii ze dne 29. října 1993, sp. zn. MOT 389/1993.

⁹⁶ International Arbitration (Amendment) Act 2012 No. 12 of 2012, ust. § 2 odst. 1.

⁹⁷ Viz 52, ust. § 27 odst. 1.

⁹⁸ Arbitration Act (Kapitola 10) Act 37 of 2001

⁹⁹ Federal Statute on Private International Law, Kapitola 12, ust. § 183

¹⁰⁰ Bahrain (Arbitration Act No. 9/2015 – přejal text Modelových pravidel 2006, 17 H, 17 I); Bhutan (Alternative Dispute Resolution Act of Bhutan 2013, články 123 - 125); Brunei Darussalam (International Arbitration Order, 2009, No. S 35 – přejal text Modelových pravidel 2006, 17H, 17I); Costa Rica (Law No. 8937, International Commercial Arbitration Law based on the Model Law of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL) - přejal text Modelových pravidel 2006, 17H, 17 I); Gruzie (článek 21, 22, Law of Georgia on Arbitration No. 1280-IS); Irsko (Arbitration Act 2010, No. 1

Finálně tak může dojít k situaci, že poté co se protistrana nepodřídí předběžnému opatření dobrovolně, nebude dále ze strany žadatele vykonání takového opatření účelné, jelikož újmu, které mělo předběžné opatření zabránit, žadatel již utrpěl. Při současné praxi tak není možné považovat formu, ve které je předběžné opatření pohotovostního rozhodce vydáváno za účelnou.

Závěr

V této práci jsem se chtěla detailněji zaměřit na dva velmi aktuální trendy mezinárodní obchodní arbitráže, kterými jsou urychlené rozhodčí řízení a pohotovostní rozhodce.

Cílem mé práce bylo za pomoci obecných vědeckých metod (syntéza, analýza, dedukce a metoda komparativní) identifikovat současné nedostatky jednotlivých úprav těchto nových trendů a zhodnotit, zda tyto dva trendy mohou do budoucna přispět ke zrychlení průběhu rozhodčích řízení.

Jedná se o poměrně nové jevy, u nichž je otázkou zda jejich potřebnost povede k adaptaci mezinárodního rozhodčího prostředí, či zda se stanou do budoucna neaplikovatelnými a tím obsoletními.

Urychlené řízení se v mezinárodní arbitráži skloňuje již poměrně dlouhou dobu, avšak v souvislosti se současnou snahou mezinárodních stálých institucí nabylo jeho význam na váze. Zejména proto, že v návaznosti na novelizace mnoha rozhodčích řádů, které postupně začaly upravovat institut pohotovostního rozhodce, došlo mimo jiné také k modifikaci a rozvedení již existujících úprav urychleného řízení, popřípadě k zařazení urychleného řízení do rozhodčích řádů stálých mezinárodních rozhodčích institucí. V rámci mezinárodní obchodní arbitráže se nejedná o izolovaný jev charakteristický pro jeden kontinent, naopak urychlené řízení se uchytilo nejen v Americe a Evropě, ale také v Asii. Urychlená řízení byla donedávna převážně vázána pouze na určitou hraniční hodnotu předmětu sporu. S výše zmíněnou snahou umožnit stranám rychlejší dosažení konečného rozhodnutí stálé mezinárodní rozhodčí instituce umožňují ve svých úpravách

---

– přejal text Modelových pravidel 2006, 17H, 17I); Lotyšsko (článek 25, Law On Commercial Arbitration No XI-2089); Mauricius (článek 18, International Arbitration Act 2008 No. 37/2008); Nový Zéland (ust. § 17L a § 17K Arbitration Act 1996, 1996 No 99); Rwanda (článek 21, 22, Law n° 005/2008 of 14/02/2008 on arbitration and conciliation in commercial matters)

rozhodčích řádů také podřízení kteréhokoli sporu urychlenému řízení, pokud se tak strany sporu dohodnou. Pojem urychleného řízení si však s ohledem na dobu trvání, vykládají jednotlivé stálé mezinárodní rozhodčí instituce rozdílně, a proto je možné obdržet rozhodnutí v urychleném řízení ve třech až šesti měsících od ustavení jediného rozhodce.

V porovnání s pohotovostním rozhodcem nejsou nedostatky urychlených řízení natolik zásadní. Jeden společný negativní aspekt dosavadních úprav je nepochybně nekonkrétní určení pořádkových lhůt, což může značně snížit účelnost obou dvou trendů, protože tímto nedostatkem může být snížena jejich rychlost a efektivita. Proto pokud si mohu dovolit na tomto místě dovolit hodnotit, bylo by v budoucích úpravách vhodné určovat lhůty v přesně stanovených počtech dnů či týdnů, popřípadě určit konkrétní časové rozmezí.

Ve vztahu k urychlenému rozhodčímu řízení je další identifikovanou problematickou oblastí způsob, jakým jsou ustaveny rozhodčí tribunály popřípadě jediní rozhodci. Převážná většina stálých mezinárodních rozhodčích institucí zastává názor, že pro urychlené řízení je vhodný jediný rozhodce, ale i přesto postupy, které tyto instituce přijaly, nejsou vždy vhodné, a to zejména ve vztahu k zachování autonomie stran sporu a zajištění práva být slyšen, stejně jako i spravedlivého procesu urychleného řízení. Některé metody ustavení jsou navíc časově neefektivní.

Konečně, celý tento trend je koncipován na předpokladu spolupráce sporných stran, která však v mezinárodních sporech není pravidlem. Urychlené řízení tak finálně může být neefektivní zejména z důvodu nezbytné spolupráce zejména při hrazení záloh nákladů, které jsou podmínkou zahájení urychleného řízení a také při výběru jediného rozhodce, popřípadě celého rozhodčího senátu.

V tomto ohledu se zde projevuje provázanost nových trendů. Při zajištění spolupráce stran, popřípadě zamezení maření řízení jednou z nich, je bezpochyby zapotřebí využít nejen určitých soft-law taktik ve formě etických kodexů, ale také je ke zvážení stálých rozhodčích institucí, zda vzhledem k potřebě zajištění součinnosti obou stran v některých stádiích procesu by nebylo účelné aplikovat určité finanční sankce. Tyto by byly zakotveny v rozhodčích řádech a jejich aplikace by tak vycházela z počátečního souhlasu stran podřídit se takovému rozhodčímu řádu udělenému při uzavírání rozhodčí doložky.

Urychlené řízení je ze strany uznávání národními soudy méně problematické nežli institut pohotovostního rozhodce, lze tedy předpokládat, že jeho zařazení mezi běžně používané instituty mezinárodní arbitráže bude probíhat bez větších rozporů. Je zde však nezbytné varovat před možnou tendencí nahrazovat běžné rozhodčí řízení řízením urychleným a před souběžným opuštěním snah zefektivnění a urychlení běžného řízení samotného.

Institut pohotovostního rozhodce je v mezinárodním rozhodčím řízení jedním z nejdiskutovanějších trendů. Ve vztahu ke snaze stálých mezinárodních rozhodčích institucí zefektivnit a urychlit rozhodčí řízení, byla možnost poskytnutí předběžného opatření před ustanovením logickým vývojem. Z provedené analýzy vyplývá, že současné úpravy však mají určité nedostatky, které by mohly ovlivnit širší užívání tohoto institutu v rámci mezinárodního obchodního rozhodčího řízení. Těmi jsou zejména nemožnost vydat předběžné opatření *ex parte* a dosavadní nejistota ve vztahu k možnosti žádat o výkon tohoto opatření u státních soudů.

Možnost jednostranně žádat o vydání rozhodnutí určujícího druhé straně povinnost něčeho se zdržet či něco činit je jednoznačnou výhodou předběžných opatření poskytovaných soudy tím, že není na základě většiny rozhodčích řádů možné takové předběžné opatření vydat, mohlo by být do budoucna jeho využití značně omezeno.

Od širšího užívání, může strany odradit také možný nejednotný přístup rozhodců v případě posuzování důvodnosti žádosti o vydání předběžného opatření pohotovostním rozhodcem zapříčiněný neexistencí jednotných standardů.

Jako poslední, ale neméně závažný nedostatek byla identifikována nejistota při možnosti žádat o soudní vykonání předběžného opatření státními soudy. Je pochopitelné, že v souvislosti s novými instituty v rámci mezinárodního rozhodčího řízení, budou spojeny problémy s jejich uznáním státními soudy a jejich soudním výkonem. Diplomová práce však poukázala na tendenci států přijímat vnitrostátní zákonné úpravy, které podporují uznávání předběžných opatření vydaných rozhodčími tribunály. Lze tedy do budoucna předpokládat, že podobný přístup bude státy přijat i ve vztahu k pohotovostnímu rozhodci. Vzhledem k pozvolné tendenci k přijímání úprav umožňujících uznání předběžných opatření rozhodčích tribunálů státy, lze však předpokládat, že všeobecné uznání tohoto institutu ještě určitou dobu potrvá. Strany

sporů, tak budou nuceny zatím spoléhat na vzájemnou součinnost při dodržování těchto předběžných opatření.

Vedle těchto dvou výrazných trendů mezinárodní obchodní arbitráže jsem krátce představila také trend elektronické komunikace, konsolidace více rozhodčích řízení a etického kodexu. Každý z těchto trendů má nepochybně vliv na urychlení rozhodčího řízení a zvýšení jeho efektivity i zde však nalezneme určité nedostatky.

V případě elektronické komunikace, která zpravidla probíhá prostřednictvím e-mailu, se strany mohou setkat s běžnými úskalími e-mailové komunikace, a to s nejistotou týkající se doručení zasílané zprávy, nemožností doručení zprávy z důvodu zaplnění e-mailové schránky adresáta, popřípadě nadměrnou datovou velikostí e-mailu, přesahující limity e-mailových schránek.

U konsolidace více rozhodčích řízení se podobně, jako v případě urychleného řízení, nedostatky týkají omezené možnosti jejího použití, jelikož ne při každém konsolidovaném řízení dojde k naplnění jejího účelu, tj. snížení nákladů a zkrácení doby sporu mezi stranami. Dále také strany mohou čelit neochotě státních soudů vykonat rozhodnutí vydaná v konsolidovaném řízení na základě námitek jedné ze stran sporu, že neexistovala rozhodčí smlouva mezi všemi stranami konsolidovaného rozhodčího řízení, popřípadě bylo odepřeno právo vyjádřit se k argumentaci a důkazům poskytnutým protistranou straně, která do rozhodčího řízení vstoupila na základě konsolidace později nebo, že rozhodčí řízení bylo vedeno v rozporu s dohodou stran.

V případě trendu spočívajícím ve stanovení etických pravidel je problematické určení autority, která by taková pravidla měla přijmout. Pokud by taková pravidla stanovila nadnárodní autorita, mohlo by hrozit nebezpečí vysoké obecnosti vymezených etických pravidel, která by mohla vést k nejednotným výkladům a jejich následné neúčelnosti. Naopak za předpokladu, že by každá stálá mezinárodní instituce vytvořila svá etická pravidla, čelila by mezinárodní obchodní arbitráž vysoké nepřehlednosti ve vztahu k aplikovaným pravidlům a roztříštěnosti arbitrážní praxe. Nadto zde také hrozí možnost nevykonatelnosti rozhodčího nálezu z důvodu porušení práva strany být slyšen či vedení řízení v rozporu s dohodou stran.

Závěrem lze konstatovat, že ač výše analyzované nové trendy mají určité nedostatky, které snižují jejich účelnost ve vztahu k urychlení a efektivitě rozhodčího řízení, jejich úprava následuje potřeby mezinárodní obchodní arbitráže. Tak lze

předpokládat, že stálé mezinárodní rozhodčí instituce budou úpravy těchto dvou nových trendů zdokonalovat, aby byly výše nastíněné nedostatky odstraněny a tyto instituty byly do budoucna součástí běžné praxe mezinárodní obchodní arbitráže, která je uznávána státními soudy.

Seznam zkratek

AAA	Americká arbitrážní asociace
ASMOA	Australské středisko pro mezinárodní obchodní arbitráž
BCAM	Belgické centrum pro arbitráž a mediaci
č.	číslo
ČMHK	Čínská mezinárodní hospodářská a obchodní arbitrážní komise
JOAA	Japonská obchodní arbitrážní asociace
MACH	Mezinárodní arbitrážní centrum v Hongkongu
MCŘS	Mezinárodní středisko pro řešení sporů
MOK	Mezinárodní rozhodčí soud Mezinárodní obchodní komory v Paříži
MRSHKR	Mezinárodní rozhodčí soud Hospodářské komory Rakouska ve Vídni
MRSL	Mezinárodní rozhodčí soud v Londýně
odst.	odstavec
písm.	písmeno
RIOKS	Rozhodčí institut obchodní komory ve Stockholmu

RIOKŠ	Rozhodčí institut obchodních komor Švýcarska
roč.	ročník
s.	strana / strany
SMRC	Singapurské mezinárodní rozhodčí centrum
sp. zn.	spisová značka
UNCITRAL	Komise Organizace spojených národů pro mezinárodní obchodní právo
ust.	ustanovení
v / vs.	versus / proti

Seznam zkrácených názvu použitých rozhodčích předpisu, nezávazných pravidel a mezinárodních smluv

Modelová pravidla 2006	UNCITRAL modelová pravidla o mezinárodní obchodní arbitráži s dodatky přijatými v roce 2006
New Yorská úmluva	New Yorská úmluva o výkonu cizích rozhodčích nálezů inkorporovaná do českého práva Vyhláškou 74/1959 Sb. ze dne 6. listopadu 1959 o Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů
rozhodčí řád ASMOA	Rozhodčí řád Australského střediska pro mezinárodní obchodní arbitráž účinný od 1. ledna 2016
rozhodčí řád BCAM	Rozhodčí řád Belgického centra pro arbitráž a mediaci účinný od 1. ledna 2013
rozhodčí řád ČMHK	Rozhodčí řád Čínské mezinárodní hospodářské a obchodní arbitrážní komise účinný od 1. ledna 2015
rozhodčí řád JOAA	Rozhodčí řád Japonské obchodní arbitrážní asociace účinný 10. prosince 2015
rozhodčí řád MACH	Rozhodčí řád Mezinárodního arbitrážního centra v Hongkongu účinný od 1. listopadu 2013
rozhodčí řád MCŘS	Rozhodčí řád Mezinárodního střediska pro

	řešení sporů účinný od 1. června 2014
rozhodčí řád MOK	Rozhodčí řád Mezinárodní obchodní komory účinný od 1. ledna 2012
rozhodčí řád MRSHKR	Rozhodčí řád Mezinárodního rozhodčího soudu Hospodářské komory Rakouska ve Vídni 1. července 2013
rozhodčí řád MRSL	Rozhodčí řád Mezinárodního rozhodčího soud v Londýně účinný od 1. října 2014
rozhodčí řád RIOKS	Rozhodčí řád Rozhodčího institutu obchodní komory ve Stockholmu účinný 1. ledna 2010
rozhodčí řád RIOKŠ	Rozhodčí řád Rozhodčího institutu obchodních komor Švýcarska účinný od 1. června 2012
rozhodčí řád SMRC	Rozhodčí řád Singapurského mezinárodního rozhodčího centra účinný od 1. dubna 2013

Seznam použité literatury

Monografie

ASHFORD, Peter. *Handbook on International Commercial Arbitration*. 2. New York: JurisNet, 2014. ISBN 978-1937518325.

BORN, Gary. *International commercial arbitration*. 2. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2014. ISBN 9041152229.

FERRARI, Franco a Stefan KRÖLL. *Conflict of laws in international arbitration*. 1. Munich: Sellier, 2010. ISBN 9783866539297.

WEBSTER, Thomas H. a Michael BÜHLER. *Handbook of ICC arbitration: commentary, precedents, materials*. Third edition. London: Sweet, 2014. ISBN 0414044630.

WEIGAND, Frank-Bernd (ed.). *Practitioner's handbook on international commercial arbitration*. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2009. ISBN 9780199534869.

Odborné články

BISHOP, Doak, (ed.). Ethics in International Arbitration. In: VAN DEN BERG, Albert Jan. *ICCA Congress Series: Arbitration Advocacy in Changing Times*. 15. Kluwer Law International, 2011, s. 383 - 390.

CUMMINS, Tom. The IBA Guidelines on Party Representation in International Arbitration - Levelling the Playing Field? *Arbitration International*. 2014, roč. 30 č. 3, s. 429-456.

CARLEVARIS, Andrea a José FERIS. Running in the ICC Emergency Arbitrator Rules: The First Ten Cases. *International Court of Arbitration Bulletin*. 2014, roč. 25, č. 1, s. 25-38.

2012 Statistical Report. *International Court of Arbitration Bulletin*. 2013, roč. 24, č. 1.

COSTABILE, Nicolas. Enforcing emergency arbitrator decisions. In: *Commercial Dispute Resolution* [online]. Londýn: Global Legal Group, 2014 [cit. 2016-05-31]. Dostupné z: <https://www.cdr-news.com/categories/arbitration-and-adr/5031-enforcing-emergency-arbitrator-decisions>

DOBIÁŠ, Petr. Nový rozhodčí řád Mezinárodního rozhodčího soudu v Londýně z roku 2014. In: *Bulletin-advokacie.cz* [online]. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 2014 [cit. 2016-06-12]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/novy-rozhodci-rad-mezinarodniho-rozhodciho-soudu-v-londyne-z-roku-2014>

DOBIÁŠ, Petr. Standardy rozhodčího řízení v nových rádech mezinárodních rozhodčích soud. *Obchodní právo*. 2014, roč. 23, č. 12, s. 514-525.

FIEBINGER, Rudolf a Christian GREGORICH. Chapter III: The Arbitration Procedure - Arbitration on Acid: Fast Track Arbitration in Austria from a Practical Perspective. In: ZEILER, Gerold; Irene WELSER et al. (eds.). *Austrian Arbitration Yearbook 2008*. Vídeň: Manz'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2008, 237 - 254. ISBN 9783214003241.

GAILLARD, Emmanuel a Philippe PINSOLLE. The ICC Pre-Arbitral Referee: First Practical Experiences. *Arbitration International*. 2014, roč. 20, č. 1, s. 13-38.

HORVATH, Günther. Guerrilla Tactics in Arbitration, an Ethical Battle: Is There Need for a Universal Code of Ethics? In: KLEIN, Peter; Christian KLAUSEGGER et. Al. (eds.). *Austrian Yearbook on International Arbitration 2011*. Vídeň: Manz'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2011, s. 297-313. ISBN 9783214007713.

MOSES, Margareth. Inherent Powers of Arbitrators to Deal with Ethical Issues. In: ROVINE, Arthur (ed.). *Contemporary Issues in International Arbitration and Mediation: The Fordham Papers*. Chicago: Brill | Nijhoff, 2015, s. 90–105. ISBN 9789004305588.

BUNNI, Nael (ed.). Interim Measures in International Commercial Arbitration: A Commentary on the Report by Luis Enrique Graham. In: VAN DEN BERG, Albert Jan. *50 Years of the New York Convention: ICCA International Arbitration Conference*.

Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2009, s. 583-605. ISBN 9789041132123.

PAIR, Lara. Efficiency at all cost – arbitration and consolidation? In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. Kluwer Law International, 2014 [cit. 2016-06-07]. Dostupné z: <http://kluwerarbitrationblog.com/2014/03/14/efficiency-at-all-cost-arbitration-and-consolidation/>

PHILIPPE, Mirèze. Are Specific Fast-Track Arbitration Rules Necessary? In: Permanent Court of Arbitration (ed.). *Court of Arbitration/Peace Palace papers: Arbitration in Air, Space and Telecommunications Law: Enforcing Regulatory Measures*. 3. Den Haag: Kluwer Law International, 2002. ISBN 9789041117731.

SANTACROCE, Fabio. The emergency arbitrator: a full-fledged arbitrator rendering an enforceable decision? *Arbitration International*. 2015, roč. 31 č. 2, s. 283-312.

SCHERER, Maxi. Conduct of Legal Representatives under the 2014 LCIA Arbitration Rules: How to Apply the New Provisions. In: *Kluwer Arbitration Blog* [online]. Kluwer Law International, 2015 [cit. 2016-06-08]. Dostupné z: http://kluwerarbitrationblog.com/2015/03/23/conduct-of-legal-representatives-under-the-2014-lcia-arbitration-rules-how-to-apply-the-new-provisions/?_ga=1.121314444.543339437.1460645085.

WELSER, Irene a Christian KLAUSEGGER. Chapter II - The Arbitrator and the Arbitration Procedure: Fast Track Arbitration: Just fast or something different? In: WELSER, Irene; Christian KLAUSEGGER et al. (eds.). *Austrian Arbitration Yearbook 2009*. Vídeň: Manz'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2009, s. 259-279. ISBN 9783214007676.

Právní dokumenty

Francie. *Code de procédure civile*, Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=66389F42B36B01AE08335E3DF1AB676E.tpdila17v_2?idSectionTA=LEGISCTA000006149697&cidTexte=LEGI TEXT000006070716&dateTexte=20160517 [cit. 2016-05-17].

ICC Arbitration Rules 2012 and Mediation Rules 2014 [online]. Dostupné z: <http://www.iccwbo.org/Products-and-Services/Arbitration-and-ADR/Arbitration/Rules-of-arbitration/Download-ICC-Rules-of-Arbitration/ICC-Rules-of-Arbitration-in-several-languages/>

Nářizení o Rozhodčím řízení (Dodatek) 2013. Hongkong, 2013, číslo 7. Dostupné také z: <http://www.legco.gov.hk/yr12-13/english/bills/b201303281.pdf>.

Note to Parties and Arbitral Tribunals on the Conduct of the Arbitration. International Chamber of Commerce, 2016. Dostupné také z: <http://www.iccwbo.org/WorkArea/DownloadAsset.aspx?id=19327366894>

UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration (1985), with amendments as adopted in 2006: Status. <http://www.uncitral.org/uncitral/index.html> [online]. [cit. 2016-05-17]. Dostupné z: http://www.uncitral.org/uncitral/uncitral_texts/arbitration/1985Model_arbitration_status.html

Judikatura

Ansell S.A. v. OOO MedBusinessService-2000, rozsudek Nejvyššího arbitrážního soudu Ruské federace ze dne 3. srpna 2010, sp. zn. VAS-8786/10.

Bauer & Grobmann OHG v. Fratelli Cerrone Alfredo e Raffaele, rozsudek Odvolacího soudu Italské republiky v Neapoly, sekce pro Salerno ze dne 18. května 1982.

Encyclopedia Universalis S.A., v. Encyclopedia Britannica, Inc., rozsudek Odvolacího soudu druhého obvodu Spojených států amerických ze dne 31. března 2005, sp. zn. 04-0288-CV.

Chinmax Med. Sys. V. Alere San Diego, Inc., příkaz Okresního soudu Jižní Kalifornie ve Spojených státech amerických ze dne 27. května 2011, sp. zn. 2011 WL 2135350.

Iran Aircraft Indus v. Avco Corp., rozsudek Odvolacího soudu druhého obvodu Spojených států amerických ze dne 24. listopadu 1992, sp. zn. 29 92-7217.

M. Adeossi v. Sonapra, příkaz Soudu prvního stupně Beninské republiky v Cotonou ze dne 25. ledna 1994; sp. zn. 19/94.

X S.p.A. v. Y S.r.l., rozsudek Federálního soudu Švýcarska ze dne 8. března 2006, Arrêts du Tribunal Fédéral sp. zn. 4P.278/2005.

Publicis Communication v. True North Communications, rozsudek Odvolacího soudu sedmého obvodu ve Spojených státech amerických ze dne 14. května 2000, sp. zn. 206 F.3d 725.

Resort Condominiums International Inc. v. Ray Bolwell and Resort Condominiums, Pty. Ltd., rozsudek Nejvyššího soud státu Queensland v Austrálii ze dne 29. října 1993, sp. zn. MOT 389/1993.*Rice Trading (Guyana) Ltd. v. Nidera Handelscompagnie BV*, rozsudek Odvolacího soudu Nizozemí v Hágu ze dne 28. dubna 1998.

Elektronické zdroje informací

"Truly transnational" independent body needed to enforce ethical standards in arbitration, says ASA. In: *Out-Law.com* [online]. Pinsent Masons LLP, 2014 [cit. 2016-06-08]. Dostupné z: <http://www.out-law.com/en/articles/2014/september/truly-transnational-independent-body-needed-to-enforce-ethical-standards-in-arbitration-says-asa/>

FÜEG, Rainer (ed.). *Newsletter – 1/2015* [online]. Swiss Chambers' Arbitration Institution, 2015 [cit. 2016-06-12]. Dostupné z: <https://www.swissarbitration.org/FileDownload/Download/68>

Statistics 2014. In: *The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce* [online]. Stockholm: The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce, 2015 [cit. 2016-06-12]. Dostupné z: <http://sccinstitute.com/media/93526/statistics-2014.pdf>

KNAPP, Lotta. SCC Practice: Emergency Arbitrator Decisions Rendered 2014. In: *The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce* [online]. Stockholm: The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce, 2015 [cit. 2016-06-12]. Dostupné z: http://sccinstitute.com/media/62020/scc-practice-emergency-arbitrators-2014_final.pdf

Report of the Secretary General: revised draft set of arbitration rules for optional use in ad hoc arbitration relating to international trade (UNCITRAL Arbitration Rules) (addendum): commentary on the draft UNCITRAL Arbitration Rules (A/CN.9/112/Add.d). 12 December 1975.

GAILLARD, Emmanuel; George BERMANN et al. (eds.). *Travaux Préparatoires on Article V(1)(e)*. In: *1958 New York Convention Guide* [online]. New York: SHEARMAN & STERLING a Columbia Law School, ve spolupráci UNCITRAL, 2011 [cit. 2016-06-12]. Dostupné z: <http://newyorkconvention1958.org/index.php?lvl=cmspage&pageid=11&provision=390>

Univerzita Queen Mary v Londýně ve spolupráci s advokátní kanceláří White & Case *2012 International Arbitration Survey: Current and Preferred Practices in the Arbitral Process*. Londýn, 2012.

Univerzita Queen Mary v Londýně ve spolupráci s advokátní kanceláří White & Case *2015 International Arbitration Survey: Improvements and Innovations in International Arbitration*. Londýn 2015.

What's the procedure? *Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce* [online]. [cit. 2016-06-07]. Dostupné z: <http://www.sccinstitute.com/dispute-resolution/arbitration/whats-the-procedure/>

Nové trendy v mezinárodní obchodní arbitráži

Resumé

Tato diplomová práce se zabývá dvěma novými trendy mezinárodní arbitráže, které směřují jednak k urychlení jejího průběhu, a to (1) urychlené rozhodčí řízení a (2) institut pohotovostního rozhodce a jejich současných schopností přispět ke zrychlení jejího průběhu. Pro analýzu těchto trendů jsem využila porovnání současných úprav těchto trendů ve vybraných rozhodčích řádech stálých mezinárodních rozhodčích institucích.

Diplomová práce obsahuje tři základní kapitoly. V první kapitole jsem představila významné současné trendy, které mají přispět k urychlení a zefektivnění mezinárodní obchodní arbitráže a identifikuji základní úskalí těchto nových trendů. V první kapitole je představena konsolidace rozhodčích řízení, elektronická komunikace mezi subjekty řízení, pravidla etiky, urychlené rozhodčí řízení a pohotovostní rozhodce.

Druhá kapitola se hlouběji věnuje konceptu urychleného rozhodčího řízení. Skládá se ze dvou částí. První část poskytuje analýzu úprav urychleného rozhodčího řízení v rozhodčích řádech vybraných stálých mezinárodních rozhodčích institucích, jmenovitě Čínské mezinárodní hospodářské a obchodní arbitrážní komise, Mezinárodního rozhodčího soudu Hospodářské komory Rakouska ve Vídni, Rozhodčí institut obchodní komory ve Stockholmu, Mezinárodní středisko pro řešení sporů Americké arbitrážní asociace, Japonské obchodní arbitrážní asociace, Rozhodčí institut obchodních komor Švýcarska. Tato část také identifikuje nedostatky konceptu urychleného rozhodčího řízení. Druhá část této kapitoly se zaměřuje na identifikované nedostatky úprav výše uvedených stálých mezinárodních rozhodčích institucí, kterými jsou omezené užití rozhodčího řízení, způsob určení rozhodce, doba pro ustavení rozhodce a požadavek na spolupráci stran sporu.

Třetí kapitola je zaměřena na nový institut pohotovostního rozhodce. Je rozdělena dvou podkapitol. První podkapitola analyzuje současnou úpravu v rozhodčích řádech stálých mezinárodních rozhodčích institucích, a to Mezinárodního rozhodčího soudu Mezinárodní obchodní komory v Paříži, Americké arbitrážní asociace, Rozhodčí institut obchodní komory ve Stockholmu, Singapurského mezinárodního rozhodčího centra, Mezinárodního arbitrážního centra v Hongkongu, Mezinárodního rozhodčího soudu v Londýně, Belgického centra pro arbitráž a mediaci, Rozhodčí institut

obchodních komor Švýcarska, Australského střediska pro mezinárodní obchodní arbitráž. Tato podkapitola také identifikuje slabiny těchto úprav. Druhá podkapitola tyto slabiny blíže zkoumá s ohledem na účel institutu pohotovostního rozhodce ve vztahu ke zrychlení a zefektivnění mezinárodní obchodní arbitráže. Vybranými nedostatky jsou nepřipustnost *ex parte* rozhodnutí, stanovení lhůt v řízení před pohotovostním rozhodcem, určení standardů přípustnosti žádosti o vydání předběžného opatření pohotovostním rozhodcem a vnitrostátní a přeshraniční výkon rozhodnutí pohotovostního rozhodce.

Práce je poté zakončena závěrem hodnotícím oba trendy vzájemně, jejich současný stav a odhady jejich budoucího vývoje.

Klíčová slova:

Rozhodčí řízení

Pohotovostní rozhodce

Urychlené rozhodčí řízení

New trends in international commercial arbitration

Summary

This thesis deals with two new trends of international commercial arbitration that aim at accelerating its process, namely (1) expedited arbitration and (2) institute of emergency arbitrator, and their capacity to contribute to the speed up of its process. A comparison of current provisions of these trends in arbitration rules of selected permanent international arbitration institutions was used for their analyses.

The thesis is comprised of three chapters. In the first chapter, I present significant current trends that should contribute to the speed and higher effectiveness of the international commercial arbitration and identify potential pitfalls of these new trends. Consolidation of arbitration proceedings, electronic communication between the subjects of the proceedings, ethical rules, expedited arbitration and emergency arbitrator are introduced in this chapter.

The second chapter further pursues the concept of expedited arbitration. It consists of two parts. The first section provides an analysis of the provisions of expedited arbitration within the arbitration rules of selected permanent international arbitration institutions that are China International Economic and Trade Arbitration Commission, Vienna International Arbitral Centre of the Austrian Federal Economic Chamber, the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce, International Centre for Dispute Resolution of the American Arbitration Association, Japan Commercial Arbitration Association, Swiss Chambers' Arbitration Institution. This section also identifies the shortcomings of these provisions. The second section of this chapter closely focuses on the identified shortcomings of the provisions of the above-mentioned permanent international arbitration institutions and their impact on the usefulness of accelerated procedure in the context of the improvement of efficiency and speed of arbitration. The identified shortcomings are a limited application of the expedited arbitration, the method of appointment of the arbitrator, the time for establishment of an arbitrator and the requirement for cooperation of the involved parties.

The third chapter is focused on the new institute of emergency arbitrator. It is divided into two subchapters. The first subchapter analyses the current provisions of the permanent international arbitration institutions that are the International Court of

Arbitration of the International Chamber of Commerce in Paris, the International Centre for Dispute Resolution of the American Arbitration Association, the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce, the Singapore International Arbitration Centre, the Hong Kong International Arbitration Centre, the London Court of International Arbitration, the Belgian Centre for Arbitration and Mediation, the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce and the Australian Conciliation and Arbitration Commission. The subchapter also identifies the shortfalls of these provisions. The second subchapter examines these shortfalls closer in view of the purpose of the institute of emergency arbitrator in relation to the acceleration and increase of effectiveness of international commercial arbitration.

The representative shortfalls are the inadmissibility of *ex parte* decisions, the setting of deadlines in the proceedings before the emergency arbitrator, the determination of standards for admissibility of the application for interim measures of the emergency arbitrator, the national and cross-border enforcement of the emergency arbitrator's decision.

The work is then ended with a conclusion evaluating both trends together, their current state and possible future development.

Key words:

Arbitration

Emergency arbitrator

Expedited arbitration